

EESTI FINANTSTEENUSTE TURG SEISUGA

31.12.2013

Käesoleva Finantsinspeksiooni poolt koostatud analüüsi eesmärgiks on anda ülevaade Eesti finantsteenuste turu ja turuosade kohta. Kuigi Finantsinspeksioon teeb kõik endast oleneva, et käesolevas analüüsis sisalduv informatsioon oleks õige ja täpne, ei eelda ega võta Finantsinspeksioon kohustust tulevikus igakordselt informeerida analüüsis toodud faktiliste asjaolude muutumisest ning selliste muudatuste võimalikust mõjust. Finantsinspeksioon ei vastuta kahju eest ega võta kohustusi, mis tulenevad või on seotud käesoleva analüüsi ja/või selles esitatud informatsiooni kasutamisega.

Sisukord

1. Finantsteenuste üldised arengud	3
2. Erasikutest klientide jaotus toodete lõikes	5
3. Elukindlustus	6
3.1. Elukindlustusmaaklerid	10
4. Kahjukindlustus	12
4.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid	15
5. Investeerimis- ja pensionifondid	18
6. Portfellivalitsemise teenus	24
7. Makseteenused	28
8. Laenud	29
9. Hoiustamine	33

Finantsteenuste üldised arengud

Eesti finantsteenuste turg 2013. aastal **kasvas: mahud kasvasid kõikides finantsteenuste liikides. Eriti kiiresti kasvas fondisektor (19% ehk 398 miljonit eurot)**, kusjuures fondide kasv ei toetunud enam ainult pensionifondidele, vaid ka aktiiva- ja kinnisvarafondidele. Investeermistoodete populaarsust tõstsid kindlasti ka madalad intressimäärad, mistõttu otsiti tähtajalisele hoiusele alternatiive.

Klientide hoiuste koondmaht kasvas 2013. aastal 8% ehk 1 miljardi euro võrra, kusjuures kasvasid peamiselt nõudmiseni ja üleööhoiused (lisandus 982 miljonit eurot), tähtajaliste hoiuste maht kasvas 58 miljoni euro võrra. Klientide hoiuste maht kokku ulatus 2013. aasta lõpus **13,6 miljardi euroni**.

Pankade **laenuportfellide koondmaht kasvas 2013. aastal 2,2% ehk 309 miljoni euro võrra**. 2013. aasta lõpu seisuga oli pankade koondlaenuportfelli suuruseks **14,4 miljardit eurot**.

Investeermisvaldkonnas toimus kasv kõikide investeermistoodete osas. Investeermisriskiga elukindlustuse (IRE) lepingute alusel laekunud kindlustusmaksete maht kasvas

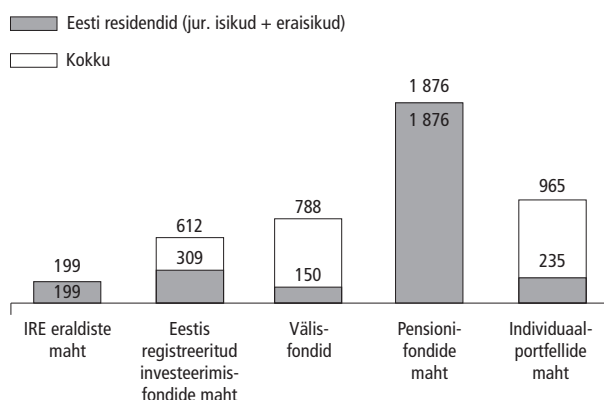
aastaga 11%, pensionifondide koondvarade maht 19%, Eestis registreeritud investeermisfondide (v.a pensionifondide) koondvarade maht kasvas samuti 19%. Investeeringud välisfondidesse¹ kasvasid 2% ning individuaalportfellide koondmaht 1% võrra.

Seega on raha kasvatamisele suunatud finantsteenustesse – sh IRE tooted, investeermisfondid, pensionifondid, individuaalportfellid, tähtajalised ja säästuhoiused ning investeermis- ja muud hoiused – paigutatud varade maht kokku võrreldes 2012. aasta lõpuga suurenenud, moodustades 2013. aasta lõpuks 9,070 miljardit eurot (2012. aasta lõpu seisuga 8,409 miljardit eurot).

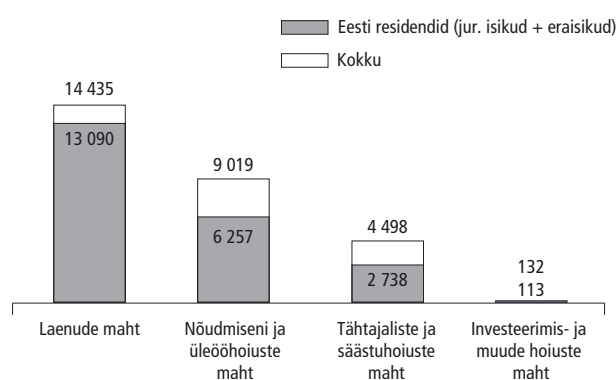
Kindlustusmaksete maht **elukindlustuses kasvas 2013. aastal 9% ning moodustas 74 miljonit eurot**. Laekunud kindlustusmaksete maht **kahjukindlustuses kasvas 2013. aastal 6% ning moodustas 246 miljonit eurot**.

Eesti finantsasutuste poolt pakutavate finantsteenuste mahud:

Erinevate investeermistoodete mahud (mln EUR) seisuga 31.12.2013

Erinevate pangatoodete mahud (mln EUR) seisuga 31.12.2013

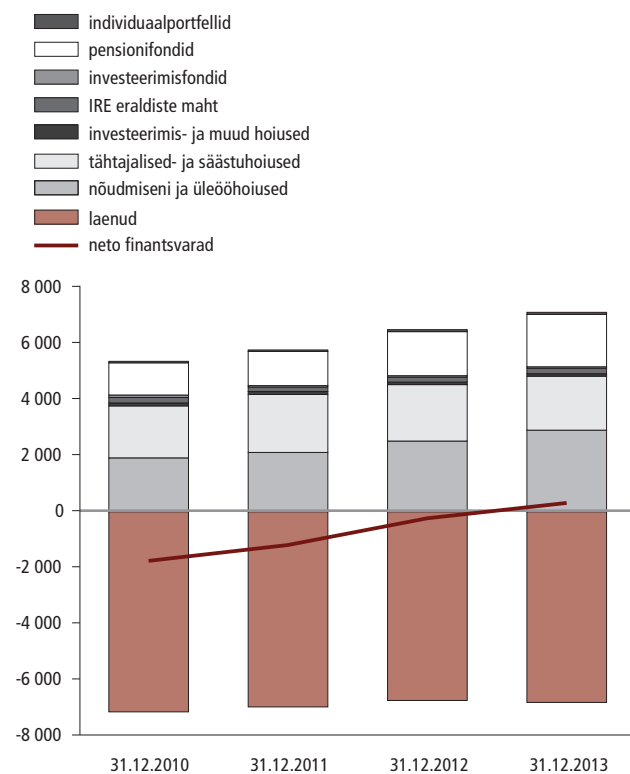
¹ Et vältida andmete näitamist topelt on investeeringutest välisinvesteermisfondidesse võetud maha Eesti kindlustusasutuste ja pensionifondide investeeringud.

Eesti finantsasutuste poolt osutatud investeerimis- ja pangateenuste maht, sh andmed Eesti residentidest eraisikute kohta on toodud alljärgnevas tabelis (mln EUR, seisuga 31.12.2013):

Teenus	Kokku, mln EUR	sh Eesti residentidest eraisikud	
		mln EUR	osakaal koguteenuses
Investeeringufondide maht	612	58	9%
Pensionifondide maht	1 876	1 876	100%
Eestis pakutavad välisfondid	788	83	11%
IRE eraldiste maht	199	199	100%
Individuaalportfellide maht	965	83	9%
Laenude maht	14 435	6 839	47%
Nõudmiseni ja üleõõhoiuste maht	9 019	2 935	33%
Tähtajaliste ja säästuhoiuste maht	4 498	1 930	43%
Investeeringu- ja muude hoiuste maht	132	91	69%

Tänu finantsvarade mahu jätkuva kasvule 2013. aastal ületasid Eesti residentidest eraisikute finantsvarad nende kohustusi. Eesti residentidest eraisikute finantsvarade maht oli 2013. aasta lõpus 7,2 miljardit eurot, samas kui nende laenude jääk oli 6,8 miljardit eurot. Seega Eesti residentidest eraisikute neto finantsvarad kasvasid aastaga -0,2 miljardilt eurolt 0,3 miljardi euroni.

Eraisikute finantsvarad ja kohustused (mln eur)

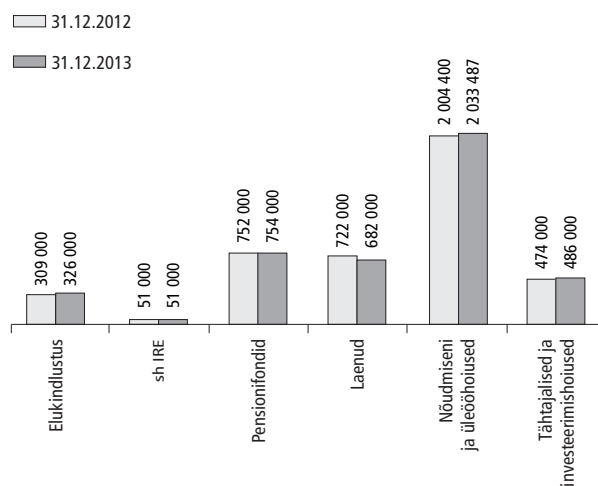
2

Eraisikutest klientide jaotus toodete lõikes

Lepingute arvu järgi on Eestis enimkasutatud teenuseks nõudmiseni hoius (arvelduskonto). Eraisikutele kuulus 2013. aasta lõpu seisuga **2 033 tuhat arvelduskontot**² (paljud eraisikud omavad mitut arvelduskontot). Teiseks eraisikute poolt enimkasutatavaks finantstooteks on **pensionifondid**. Pensionifondidega lepingu sõlminud isikute arv kasvas aastaga 752 tuhandelt **754 tuhandeni**.

2013. aastal vähenes eraisikutega sõlmitud laenulepingute³ arv 722 tuhandelt 682 tuhandeni. Tähtajaliste, säästu- ja investeerimishoiuste lepingute arv suurenes 474 tuhandelt 486 tuhandeni. Elukindlustuses suurenes lepingute arv 309 tuhandelt 326 tuhandeni, sh IRE lepingute arv püsis 51 tuhande juures.

Eraisikute lepingute arv finantsteenuste lõikes

² Arvesse on võetud vaid hoiused rahaliste vahenditega.

³ Oluline märkus: analüüs ei arvesta asjaoluga, et mõni isik võib olla sõlminud mitu lepingut.

3

Elukindlustus

a. Teenus

2013. aastal kogusid elukindlustusseltsid **Eestis kindlustusmakseid 74,2 miljonit eurot**⁴ (2012. aastal 67,9 miljonit eurot). Võrreldes aastataguse perioodiga **kasvas kindlustusmaksete maht 9,2%**.

Suurim osa kindlustusmaksete kasvust tuli annuiteedi arvelt, mille maksete maht kasvas aastaga 10,5 miljonilt eurolt 13,8 miljoni euroni.

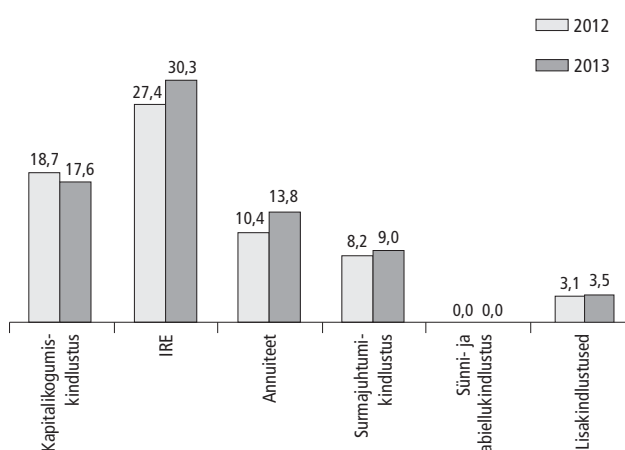
Suurima mahuga elukindlustustoodeks oli jätkuvalt IRE kindlustusmaksete mahuga 30,3 miljonit eurot (2012. aastal: 27,4 miljonit eurot) ning osatähtsusega 41% (2012. aastal 40%).

IRE-le järgnes kapitalikogumiskindlustus maksete mahuga 17,6 miljonit eurot (2012. aastal 18,7 miljonit eurot).

Ülejäänud elukindlustustoodete lepingutesse laekus 12,5 miljonit eurot (2012. aastal 11,3 miljonit eurot).

Üldine turujaotus:	Swedbank Life Insurance	38%
	SEB Elu- ja Pensionikindlustus	26%
	Compensa Life Vienna Insurance	17%
Kliente:	325 908 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	2013. a laekunud kindlustusmaksed kokku 74,2 mln EUR	

Kindlustusmaksed elukindlustusliikide kaupa (mln EUR)

⁴ Andmed ei sisalda väljastpoolt Eestit kogutud kindlustusmaksid.

b. Tarbijad

2013. aastal sõlmisid Eestis tegutsevad elukindlustusseltsid 325 908 elukindlustuslepingut, sh **202 458 elukindlustuse põhilepingut**⁵ (2012. aastal 308 959 lepingut, sh 198 061 põhilepingut). **Peale mitu aastat kestnud langust** 2013. aastal sõlmitud elukindlustuslepingute koguarv kasvas.

Peamine kasv tuli surmajuhtumikindlustuse ja lisakindlustuse arvelt. Jõusolevate lepingute arv surmajuhtumikindlustuses kasvas aastaga 72 043-lt lepingult 81 205-ni ehk 9 162 lepingu võrra. Seega lepingute arvu poolest oli **2013. aasta lõpu seisuga surmajuhtumikindlustus endiselt kõige populaarsem elukindlustuse põhiliik**. Lisakindlustuse lepinguid oli aasta lõpu seisuga sõlmitud 123 450 (2012. aasta lõpu seisuga 110 898 lepingut).

Annuiteedi jõusolevate lepingute arv kasvas aasta jooksul 13 958 lepingult 14 228-ni.

Sarnaselt eelnevatele aastatele toimus langus kapitalikogumiskindlustuses, kus aastataguse perioodiga võrreldes vähenes jõusolevate lepingute arv 4 861 lepingu võrra, moodustades 2013. aasta lõpu seisuga 56 179 lepingut.

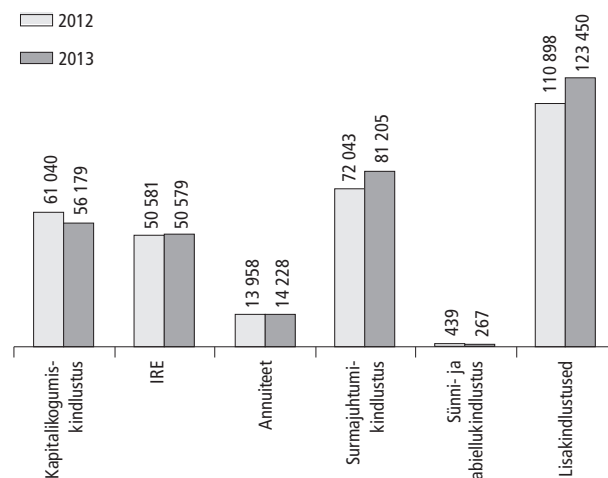
IRE jõusolevate lepingute arv jäi muutumatuks, moodustades 2013. aasta lõpu seisuga 50 579.

Suurimad muudatused lepingu keskmise mahu osas toimusid annuiteedi ja IRE puhul. Teistes kindlustusliikides keskmine sissemaksete summa aasta jooksul märkimisväärselt ei muutunud.

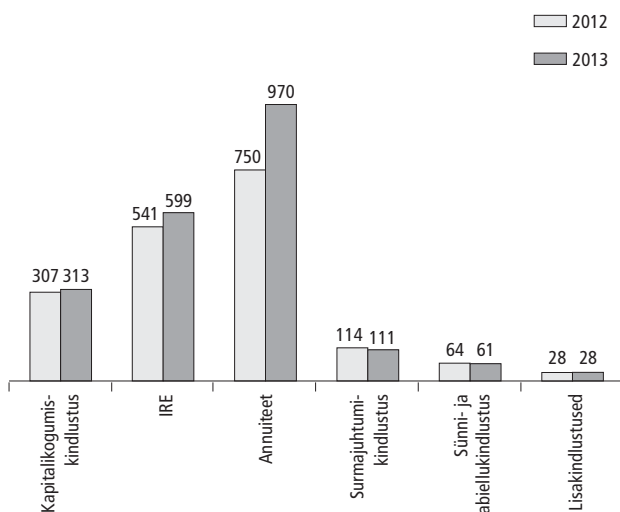
Annuiteetide keskmine sissemakse summa suurenes võrreldes aastataguse perioodiga 750 eurolt 970 euroni.

Keskmine IRE lepingusse tehtud sissemakse summa kasvas aastaga 541 eurolt 599 euroni.

Eestis sõlmitud jõusolevate elukindlustuslepingute arv (tk)

Keskmine lepingusse aastaga sissemakstud kindlustusmaksete summa (EUR)

⁵ Andmed sisaldavad ainult Eestis sõlmitud elukindlustuslepinguid.

b. Teenusepakkujad

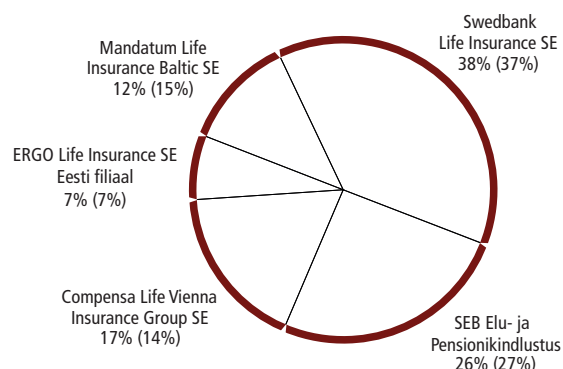
Elukindlustuse juhtkolmikule, kuhu kuuluvad Swedbank Life Insurance, SEB Elu- ja Pensionikindlustus ja Compensa Life Vienna Insurance Group, laekus 2013. aastal 81% kindlustusmaksetest. (2012. aastal 78% kindlustusmaksetest).

2013. aastal suurendas Compensa Life Vienna Insurance Group oma turuosa 14%-lt 17%-ni ning seda peamiselt annuiteedi arvelt. SEB Elu- ja Pensionikindlustuse ja Mandatum Life Insurance Baltic'u turuosad aga vähenesid vastavalt 27%-lt 26%-ni ja 15%-lt 12%-ni.

Alljärgnevatel joonistel on ära toodud elukindlustusseltside turujaotus peamiste kindlustusliikide lõikes. Suurimad muutused toimusid annuiteedis.

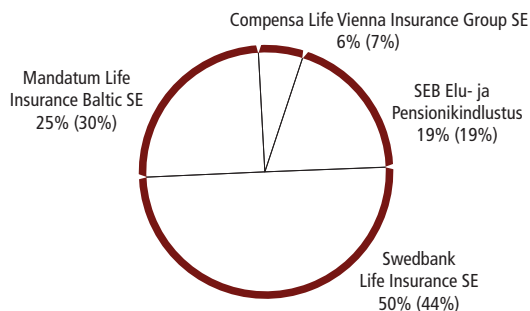
IRE kindlustusmaksete laekumine suurenes vaid Swedbank Life Insurance'is ja SEB Elu- ja Pensionikindlustuses. Selle tulemusena suurenes Swedbank Life Insurance'i turuosa 44%-lt 50%-ni. Vaatamata kindlustusmaksete mahu kasvule jäi SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosa muutumatuks (19%), Mandatum Life Insurance Baltic'u turuosa vähenes 30%-lt 25%-ni.

Elukindlustusseltside turuosad 2013. a. laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2012. a.)

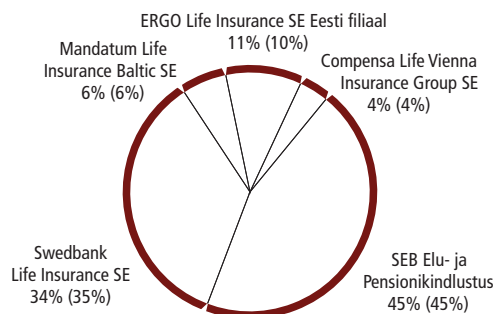

Kapitalikogumiskindlustuse populaarsuse vähenemise tõttu vähenes võrreldes aastataguse perioodiga kapitalikogumiskindlustusse laekunud kindlustusmaksete maht kõikides elukindlustusseltsides. Kuna mahu vähenemine toimus suhteliselt ühtlaselt, ei avaldanud see suurt mõju turuosadele. Eesti suurimaks kapitalikogumiskindlustuse teenuse pakkujaks oli 2013. aasta lõpu seisuga SEB Elu- ja Pensionikindlustus turuosaga 45%.

Turujaotus: IRE seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)

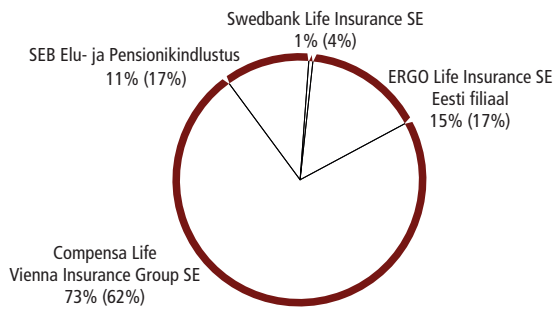

Turujaotus: kapitalikogumiskindlustus

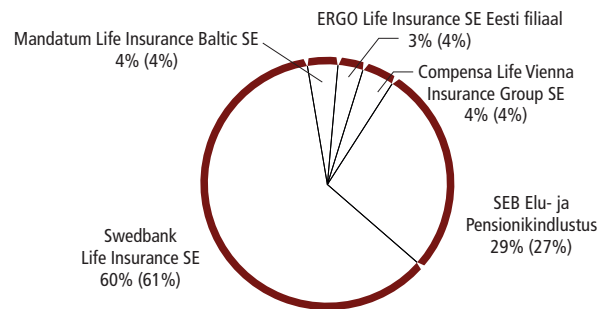
Eesti suurimaks **annuitedi** teenuse pakkujaks oli endiselt ülekaalukalt Compensa Life Vienna Insurance Group. Suurim osa annuitedi kindlustusmaksete kasvust 2013. aastal tuli just Compensa Life Vienna Insurance Group'i kaudu, mille tulemusena Compensa Life Vienna Insurance Group'i turuosa annuitedis kasvas veelgi: 62%-lt 73%-ni. Suuruselt teine oli ERGO Life Insurance SE Eesti filiaal turuosaga 15%. SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosa vähenes 17%-lt 11%-ni.

Turujaotus: annuited

Surmajuhtumikindlustuses kõikusid turuosad suhteliselt vähe. Turuliidri, Swedbank Life Insurance'i turuosa vähenes 61%-lt 60%-ni. SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosa kasvas 27%-lt 29%-ni.

Turujaotus: surmajuhtumikindlustus

3.1. Elukindlustusmaaklerid

a. Teenus

Finantsinspeksioonile laekunud andmete põhjal vahendasid Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid elukindlustuse valdkonnas 2013. aastal kindlustusmaksed kogusummas 449 tuhat eurot. Aastaga vähenes vahendatud kindlustusmaksete maht 50% võrra. Vähenemine toimus peamiselt IRE arvelt, kus vahendatud kindlustusmaksete maht vähenes 91%.

Peamiselt vahendati muud liiki elukindlustuslepinguid õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse kõrval: kindlustusmaksete maht läbi maaklerite oli siin 2013. aastal 262 tuhat eurot. Suurima osa moodustas sellest riskielukindlustus.

Õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse maksete maht moodustas 131 tuhat eurot ning IRE-lepingute kindlustusmaksete maht oli 51 tuhat eurot.

Eesti elukindlustusmaaklerid vahendavad suurel määral Euroopa Majanduspiirkonna riikide kindlustusandjate lepinguid: need moodustavad 49% kindlustusmaksetest ja 48% lepingute arvust.

b. Tarbijad

2013. aastal sõlmiti Eestis tegutsevate kindlustusmaaklerite vahendusel 473 elukindlustuse lepingut (2012. aastal 271 lepingut).

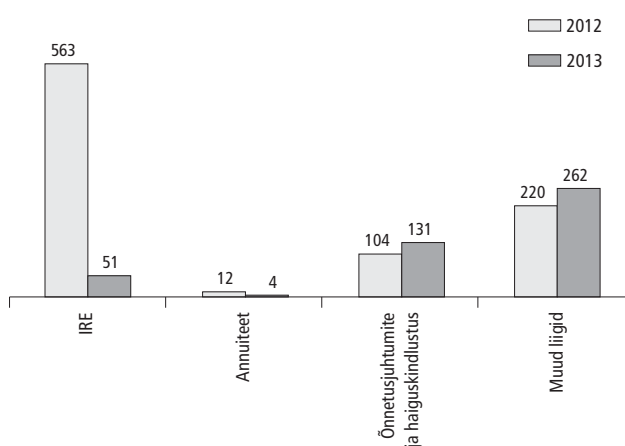
Maaklerite vahendusel sõlmitud kehtivate uute elukindlustuslepingute arv 2013. aastal jagunes järgmiselt (sulgudes 2012. aastal sõlmitud lepingute arv):

- IRE – 4 lepingut (6),
- annuiteet – 2 lepingut (2),
- õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustus – 161 lepingut (77),
- muud liigid – 361 lepingut (186).

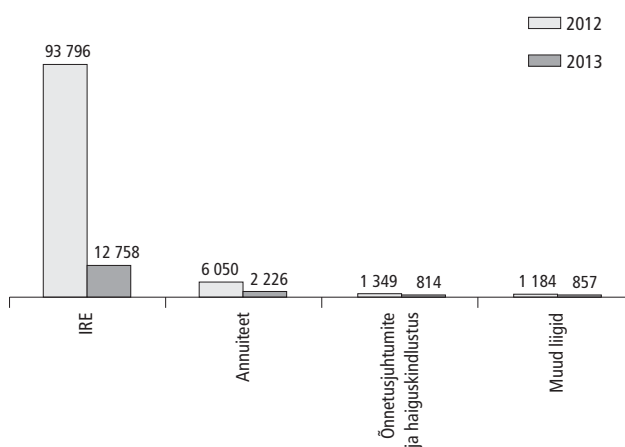
Maaklerite vahendusel sõlmitud lepingu keskmine maht vähenes 2013.aastal kõikides elukindlustusliikides. Suurim lepingu keskmine maht oli IRE puhul: 12 758 eurot. Talle järgnes annuiteet keskmise mahuga 2 226 eurot. Kindlustusmaaklerite vahendusel sõlmitud muudesse elukindlustuse lepingutesse maksti keskmiselt sisse 857 eurot ning õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse lepingutesse 814 eurot.

Üldine turujaotus:	KindlustusEst Kindlustusmaakler	48%
	UADBB Aon Baltic Eesti filiaal	22%
Kliente:	473 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	2013. a vahendatud kindlustusmaksed 449 tuhat EUR	

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud kindlustusmaksed elukindlustuse liikide lõikes (tuh EUR)

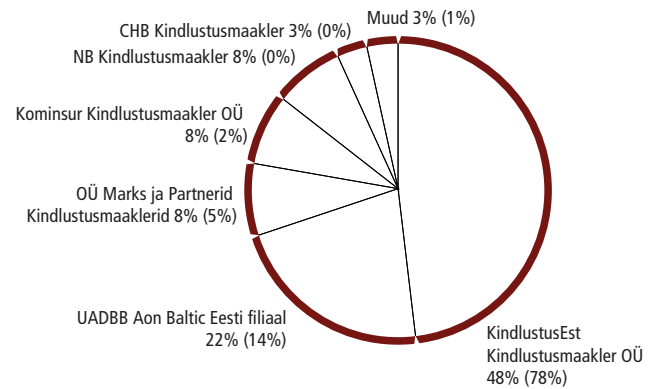
Keskmine lepingusse poolaastaga sissemakstud kindlustusmaksete summa (EUR)

c. Teenusepakkujad

Elukindlustuslepinguid vahendasid 2013. aastal 10 kindlustusmaaklerit, neist suurima turuosaga oli KindlustusEst Kindlustusmaakler OÜ (48%). Talle järgnes UADBB Aon Baltic Eesti filiaal turuosaga 22%. OÜ Marks ja Partnerid Kindlustusmaaklerid, Kominsur Kindlustusmaakler OÜ ja NB Kindlustusmaakler OÜ sõlmisid igaüks 8% kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud elukindlustuslepingutest.

Kindlustusmaaklerite turuosad elukindlustuse maksete järgi 2013. aastal (sulgudes 2012. aastal)

4

Kahjukindlustus⁶

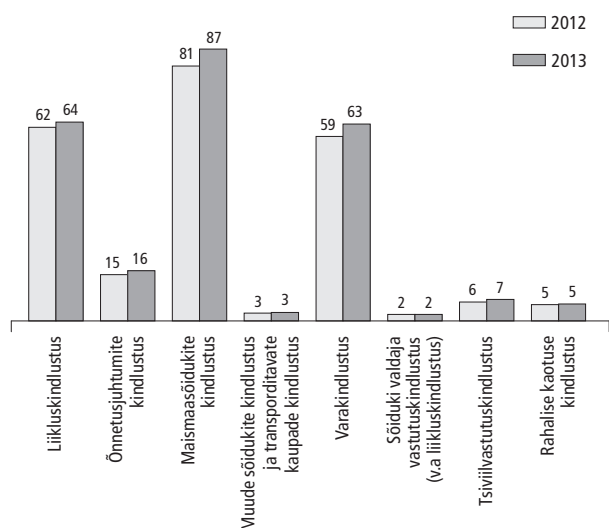
a. Teenus

2013. aastal laekus Eestis tegevusloa alusel tegutsevatele kahjukahjuseltsidele ja välismaiste kahjukindlustusseltside filiaalidele kindlustusmakseid summas **246 miljonit eurot** (2012. aastal 231 miljonit eurot), sh välis-kindlustusseltside Eesti filiaalidele 55 miljonit eurot ehk 22% kõikidest kogutud kindlustusmaksetest (2012. aastal 46 miljonit eurot ehk 20% kõikidest kogutud kindlustusmaksetest).

2013. aastal toimus kindlustusmaksete laekumise kasv kõikides kahjukindlustuse liikides. Suurim kasv toimus maismaasõidukite kindlustuses ehk **kaskokindlustuses**, kus võrreldes aastataguse perioodiga kasvas kindlustusmaksete maht 81 miljonilt eurolt 87 miljoni euroni. Maismaasõidukite kindlustus oli endiselt mahult suurimaks kindlustusliigiks osakaaluga 35%.

Kohustusliku **liikluskindlustuse** kindlustusmaksete maht kasvas aastaga 62 miljonilt eurolt 64 miljoni euroni. Talle järgnes **varakindlustus** kindlustusmaksete mahuga 63 miljonit eurot.

Kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln EUR)

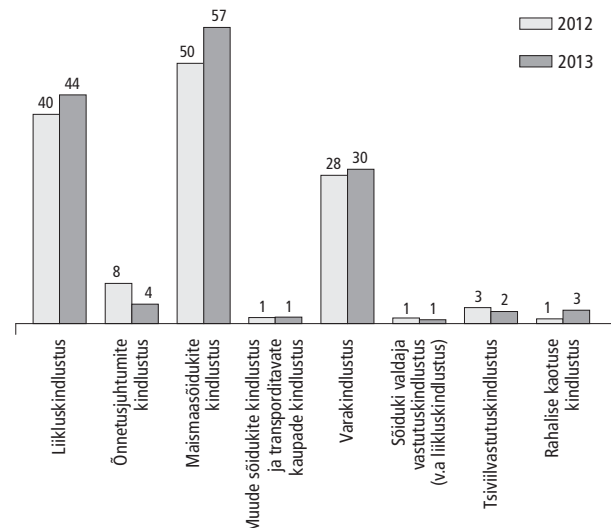

Üldine turujaotus:	IF P&C Insurance	26%
	ERGO Kindlustus	16%
	Swedbank P& C Insurance	14%
Kliente:	info puudub	
Teenuse maht:	2013. a. laekunud kindlustusmaksed	
	246 mln EUR	

2013. aastal maksti hüvitistena välja 138 miljonit eurot (2012. aastal 131 miljonit eurot). **Võrreldes aastataguse perioodiga kasvasid kõige enam väljamakstud hüvitised maismaasõidukite kindlustuses (50 miljonilt eurolt 57-le miljoni eurole) ning liikluskindlustuses (40 miljonilt eurolt 44-le miljoni eurole).**

Varakindlustuses kasvasid hüvitissummad 28 miljonilt eurolt 30 miljoni euroni.

Väljamakstud hüvitised kahjukindlustuse liikide kaupa (mln EUR)

⁶ Andmed kahjukindlustuse kohta hõlmavad ainult Eestis sõlmitud lepinguid. Andmed ei sisalda Eesti kindlustusseltside välisriikide filiaalides sõlmitud kindlustuslepinguid.

Kõrgeim väljamakstud hüvitiste suhe kindlustusmaksetesse oli liikluskindlustuses: 69% (2012. aastal 65%). Järgnes maismaasõidukite kindlustus, kus nimetatud näitaja moodustas 65%. Varakindlustuses moodustas väljamakstud hüvitiste suhe kindlustusmaksetesse 47%. **Enim vähenes** aga hüvitiste suhe tsiviilvastutuskindlustuses 50%-lt 34%-ni.

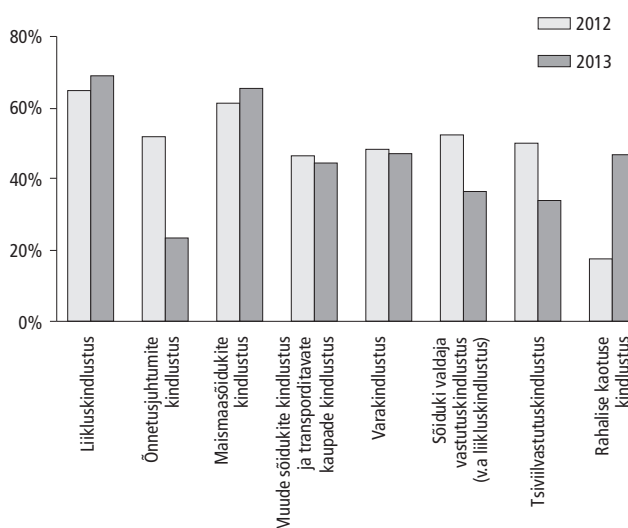
b. Teenusepakkujad

2013. aastal suurenes jätkuvalt kindlustusmaksete laekumine RSA kaubamärgi all tegutsevale Codan Forsikring A/S Eesti filiaalile, mille tulemusena kasvas kindlustusseltsi turuosa 11%-lt 13%-ni. Kindlustusmaksete järgi kuulus RSA kaubamärgi all tegutsev Codan Forsikring A/S Eesti filiaal 2013. aasta lõpu seisuga nelja suurima Eestis tegutseva kahjukindlustusseltsi hulka.

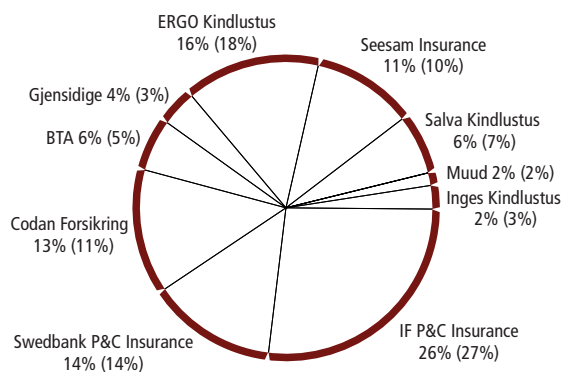
2013. aasta lõpu seisuga oli kahjukindlustajate turul suurima turuosaga 26% If P&C Insurance AS. ERGO Kindlustusele kuulus 16% turust ja Swedbank P&C Insurance AS-le 14% turust.

Välismaiste kindlustusandjate filiaalide summaarne turuosa oli 22%.

Hüvitiste suhe kindlustusmaksetesse (%)

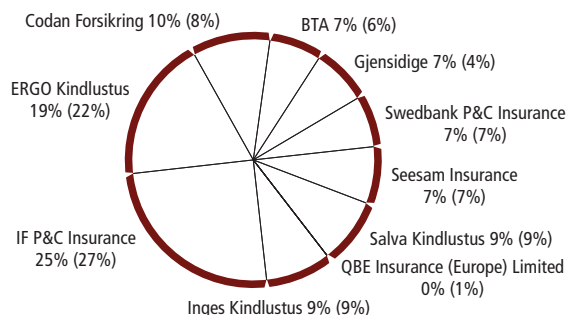
Kahjukindlustusseltside turuosad 2013. a. laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2012. a.)

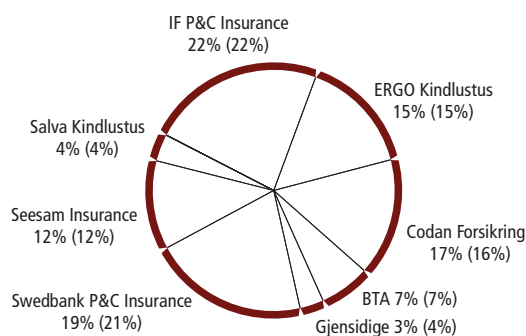
Alljärgnevatel joonistel on toodud Eesti kindlustusseltside ja välismaiste seltside Eesti filiaalide turujaotus kolme suurima kahjukindlustustoote lõikes.

Suurim turuosa liiklus-, maismaasõidukite- ja varakindlustuses kuulus endiselt If P&C Insurance AS-le – vastavalt 25%, 22% ja 33%. Codan Forsikring A/S Eesti filiaal kasvatas oma turuosa kõikides eelnimetatud kindlustustoodetes: **liikluskindlustuses** 8%-lt 10%-ni, **maismaasõidukite kindlustuses** 16%-lt 17%-ni ning **varakindlustuses** 11%-lt 14%-ni.

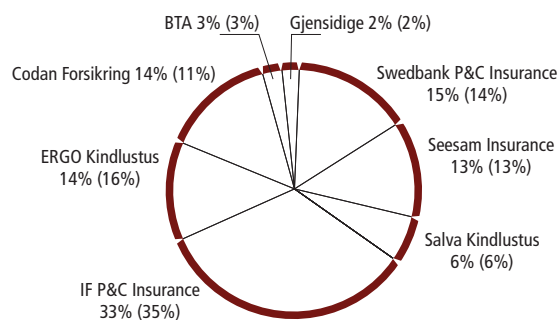
Turujaotus: liikluskindlustus seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)

Turujaotus: maismaasõidukite kindlustus

Turujaotus: varakindlustus

4.I. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

a. Teenus

Finantsinspeksioonile laekunud andmete põhjal vahendasid **Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid kahjukindlustuse** valdkonnas 2013. aastal kindlustuslepinguid **kindlustusmaksete** kogusummas 120 miljonit eurot⁷. (2012. aastal 104 miljonit eurot).

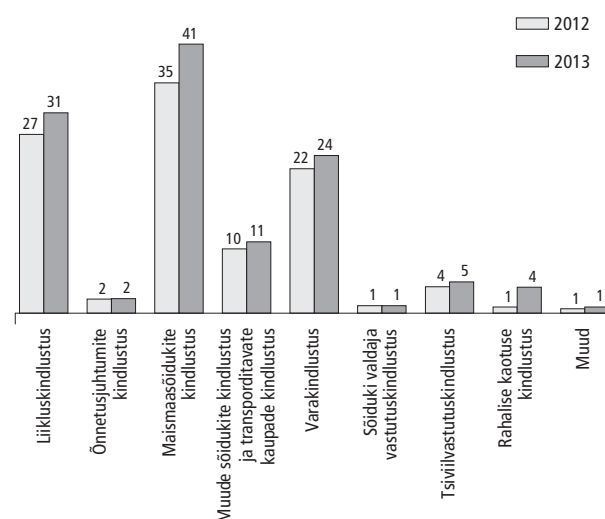
Sarnaselt kindlustusmaksete laekumisele kahjukindlustuseltsidele olid 2013. aastal vahendatud kindlustusmaksete mahu järgi **suurimateks kindlustusliikideks maismaasõidukite kindlustus** (vahendatud kindlustusmaksete maht 41 miljonit eurot), **liikluskindlustus** (31 miljonit eurot) ja **varakindlustus** (24 miljonit eurot).

Eesti kindlustusmaaklerid vahendavad nii Eesti kindlustuseltside kui ka välisriikide kindlustuseltside lepinguid. Eesti maaklerite kaudu vahendatavate **Euroopa Majanduspiirkonna riikide kindlustusandjate** lepingute kindlustusmaksete maht moodustas 2013. aastal 17% kõikidest maaklerite kaudu vahendatud kindlustusmaksetest ja 7% nende juures sõlmitud lepingute arvust.

Kokku moodustas Euroopa Majanduspiirkonna riikide kindlustusandjate lepingute kindlustusmaksete maht 2013. aastal 20,7 miljonit eurot (2012. aastal 15,5 miljonit eurot), millest suurim osa kuulus muude sõidukite ja transporditavate kaupade kindlustusele (9,6 miljonit eurot), varakindlustusele (4,8 miljonit eurot) ja rahalise kaotuse kindlustusele (3,7 miljonit eurot).

Üldine turujaotus:	IIZI Kindlustusmaakler	22%
	Marsh Kindlustusmaakler	13%
	Insurance broker services	11%
Kliente:	736 857 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	2013. a laekunud kindlustusmaksed	
	120 mln EUR	

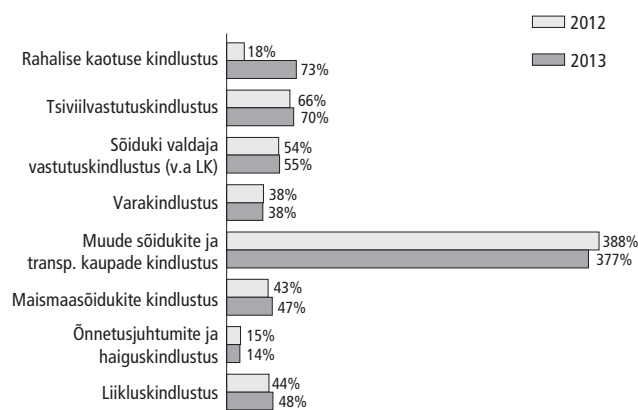
Kindlustusmaaklerite kaudu laekunud kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide lõikes (mln EUR)

⁷ Lisaks kindlustusandjate lepingutele vahendati Eestis ka välismaiste edasikindlustusandjate lepinguid. Nende kindlustusmaksete maht oli 2013. aastal 7,4 miljonit eurot. Käesolev ülevaade neid ei käsitle.

Kahjukindlustusseltside ja kindlustusmaaklerite andmeid omavahel võrreldes on näha, et 2013. aastal kasutati suuremal määral välismaiseid kindlustusandjaid muude sõidukite (õhu- ja veesõidukite) ja transporditavate kaupade kindlustuse puhul, kus välismaiste kindlustusseltside poolt vahendatud kindlustusmaksete maht ületas Eesti kindlustusandjate kindlustusmaksete mahtu 3,8 korda.

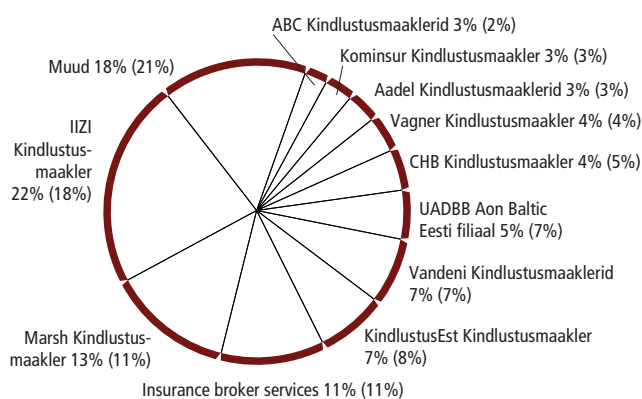
Maaklerite kaudu laekunud maksete suhe Eesti kahjukindlustusseltside maksetesse (%)

b. Teenusepakkujad

Kahjukindlustuslepinguid pakkusid 2013. aastal 34 kindlustusmaaklerit, neist suurima turuosaga oli IIZI Kindlustusmaakler AS (22%). Talle järgnesid Marsh Kindlustusmaakler AS (13%) ja Insurance Broker Services OÜ (11%).

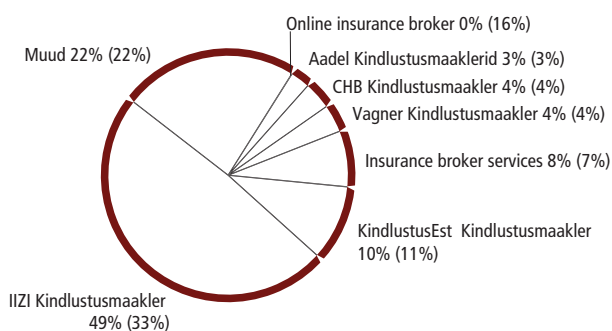
Kindlustusmaaklerite turuosad kahjukindlustuse maksete järgi 2013. aastal (sulgudes 2012. aastal)

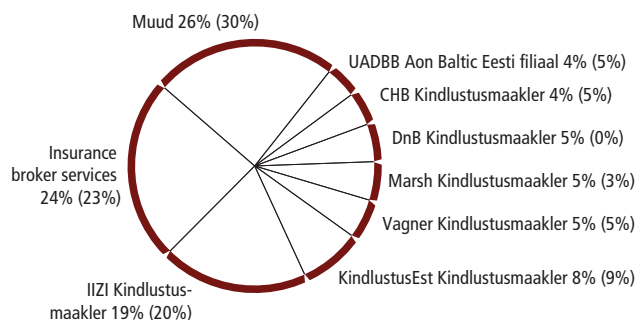
Liikluskindlustuses omas suurimat, 49% suurust turuosa IIZI Kindlustusmaakler AS, talle järgnesid KindlustusEST Kindlustusmaakler OÜ turuosaga 10% ja Insurance broker services OÜ turuosaga 8%.

Maismaasõidukite kindlustuses oli suurim turuosa 2013. aasta lõpus Insurance broker services'il (24%), talle järgnesid IIZI Kindlustusmaakler turuosaga 19% ja KindlustusEST Kindlustusmaakler turuosaga 8%.

Kindlustusmaaklerite turuosad liikluskindlustuses seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)

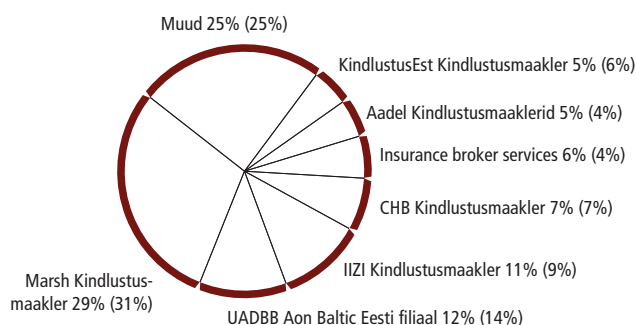
Kindlustusmaaklerite turuosad maismaasõidukite kindlustuses

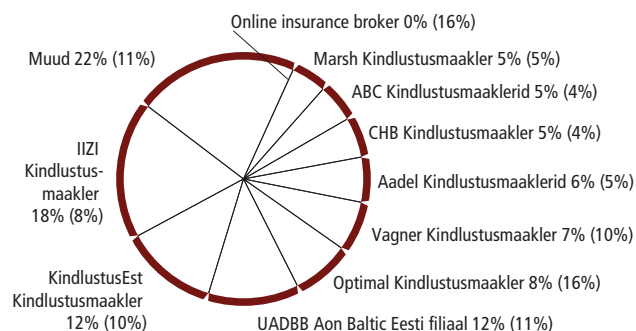
Varakindlustuses omas suurimat turuosa Marsh Kindlustusmaakler (29%). Talle järgnesid UADBB Aon Baltic Eesti filiaal turuosaga 12% ja IIZI Kindlustusmaakler turuosaga 11%.

Reisikindlustuses, mis on ülalpool näidatud õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse all, jagunes turg ühtlasemalt. Suurim, 18% suurune turuosa kuulus IIZI Kindlustusmaaklerile, talle järgnesid UADBB Aon Baltic Eesti filiaal turuosaga 12% ja Optimal Kindlustusmaakler OÜ turuosaga 8%.

Kindlustusmaaklerite turuosad varakindlustuses

Kindlustusmaaklerite turuosad reisikindlustuses

5

Investeeringis- ja pensionifondid⁸

a. Teenus

Investeeringisfondide, sh pensionifondide varade maht kasvas 2013. aastal 19% ehk 398 miljoni euro võrra, moodustades 2013. aasta lõpuks 2,5 miljardit eurot⁹, mis on viimaste aastate suurim näitaja ning esmakordselt ületab kriisieelse taseme.

Sarnaselt eelnevatele aastatele toetasid Eesti fondisektori kasvu kohustuslikud pensionifondid.

2013. aastal kasvas kohustuslike pensionifondide varade maht 291 miljonit euro ehk 20% võrra, ulatudes 2013. aasta lõpuks 1,771 miljardi euroni. Vabatahtlike pensionifondide varade maht suurenes 9 miljonit euro võrra – 96 miljonilt eurolt 105 miljoni euroni.

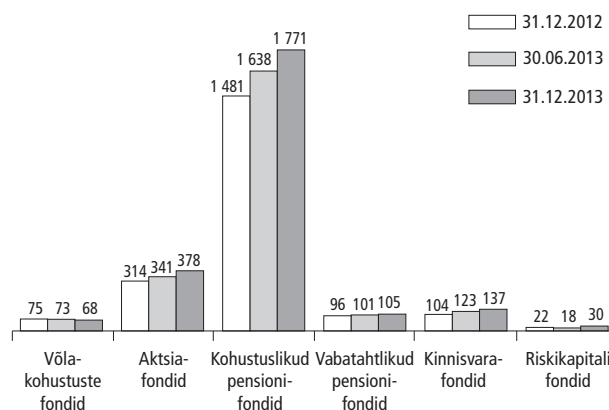
Aktsiafondide¹⁰ varade mahu kasv oli viimase kolme aasta suurim, moodustades samuti 20% ehk 64 miljonit eurot. Aktsiafondide maht ulatus 2013. aasta lõpus 378 miljoni euroni.

Kinnisvarafondide varade maht kasvas aastaga 104 miljonilt eurolt 137 miljoni euroni ehk 32%, mille taga olid EfTEN Kinnisvarafondi poolt läbi viidud aktsiaemissioonid. Völa-kohustuste fondide varade maht vähenes 2013. aastal 75 miljonilt eurolt 68 miljoni euroni ehk 9%.

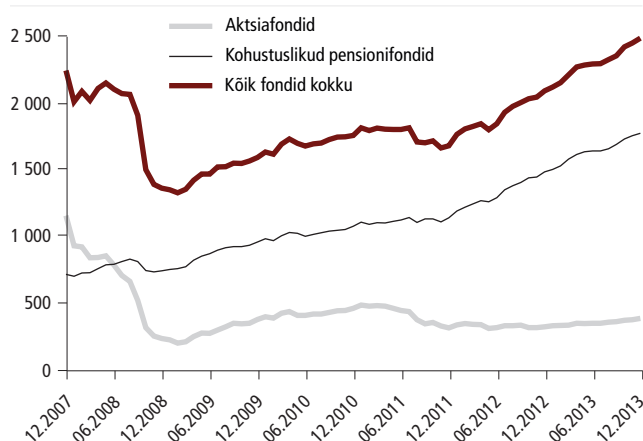
Fondisektori koondstruktuuris olid endiselt suurimaks fonditüübiks kohustuslikud pensionifondid osakaaluga 71%. Suuruselt teisel kohal olid jätkuvalt aktsiafondid osakaaluga 15%. Ülejäänud fondidele – völa-kohustuste fondidele, vabatahtlikele pensionifondidele ning kinnisvarafondidele – kuulus 3-5% fondide koguvarade mahust. Riskikapitali fondide osakaal oli 1%.

Üldine turujaotus:	Swedbank Investeeringisfondid	40%
	SEB Varahaldus	20%
	LHV Varahaldus	15%
Kliente:	770 502 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	fondide kogumaht 2,5 mld EUR	

Fondide investeeringute turuväärtus (mln EUR)

Investeeringis- ja pensionifondide dünaamika (mln EUR)

⁸ Andmed investeeringisfondide kohta hõlmavad kõiki Eestis registreeritud investeeringisfondide kliente, sh ka välisriikide kliente.

⁹ Turuväärtus.

¹⁰ Kohalike aktsiafondide alla loetakse ka fondifondid ja segafondid.

b. Tarbijad

2013. aastal vähenes osakuomanike arv¹¹ Eesti fondides 725 osakuomaniku võrra. Osakuomanike arv langes peaaegu kõigis fondiliikides. Eriti märgatavalt vähenes osakuomanike arv vabatahtlikes pensionifondides ja aktsiafondides (vastavalt 1609 ja 1774 osakuomaniku võrra).

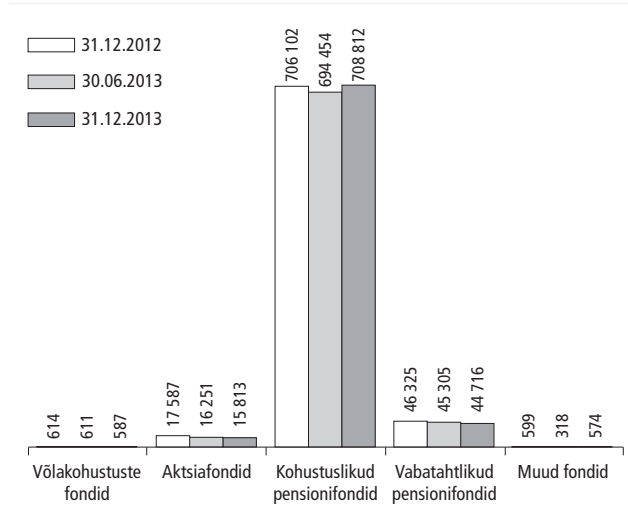
Osakuomanike arvu vähenemine nendes fondides toimus ühtlaselt kogu aasta vältel. Kui aktsiafondide puhul oli näha pigem üldist fondidest väljumise tendentsi, siis vabatahtlike pensionifondide puhul toimus osakuomanike mõningane ümberjagunemine fondivalitsejate vahel: suurematest fondi- valitsejatest väiksematesse.

Ainsaks fondiliigiks, kus osakuomanike arv 2013. aastal suurenes, olid kohustuslikud pensionifondid. Osakuomanike koguarv suurenes kohustuslikes pensionifondides 2710 osakuomaniku võrra. Finantsinspektsiooni andmetel oli kohustuslike pensionifondide osakuomanike arv 2013. aasta lõpu seisuga 708 812. Siinkohal tuleb aga silmas pidada, et paljud eraisikud kasutavad võimalust koguda pensioni läbi mitme kohustusliku pensionifondi ja seega on II pensionisambaga liitunud tegelik arv osakuomanike arvust väiksem (2013. aasta lõpu seisuga 650 184 isikut).

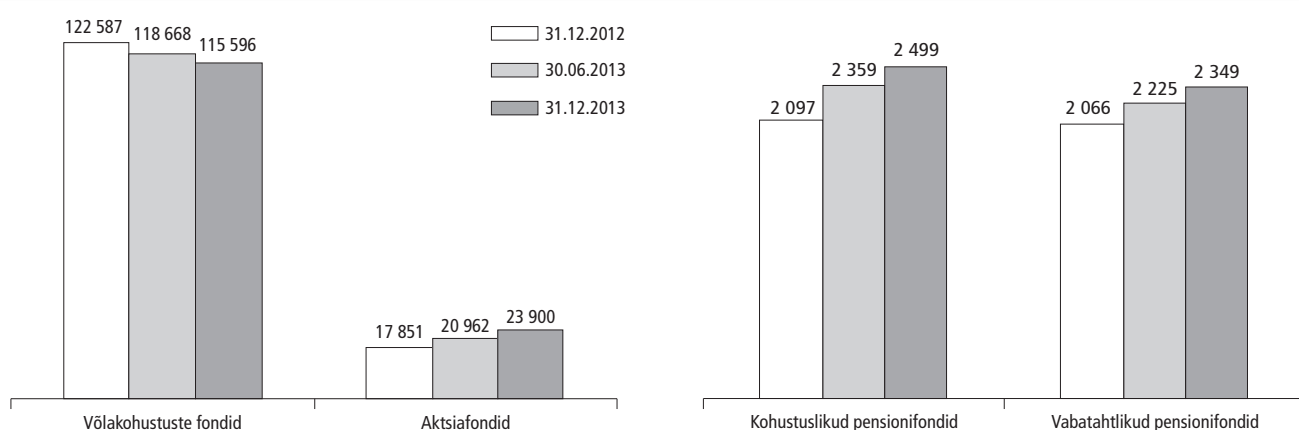
Kokkuvõttes olid seisuga 31. detsember 2013 suurimaks fondiliigiks kliendibaasi järgi kohustuslikud pensionifondid osakuomanike arvuga 708 812 ning neile järgnesid:

- vabatahtlikud pensionifondid osakuomanike arvuga 44 716;
- aktsiafondid osakuomanike arvuga 15 813;
- võlakohustuste fondid osakuomanike arvuga 587;
- muud fondid (kinnisvara- ja riskikapitali fondid) osakuomanike arvuga 574.

Fondide osakuomanike arv

¹¹ Sisaldab ka mitteresidentidest osakuomanike.

Investeeringute turuväärtus osakuomaniku kohta, EUR

Suurimad investeeringud ühe kliendi kohta¹² olid 2013. aasta lõpu seisuga tehtud kinnisvarafondidesse (467 934 eurot), mis tuleneb asjaolust, et sellistesse fondidesse investeerivad enamasti jõukamad eraisikud ja kutselised investorid.

2013. aastal kasvas keskmine investeeringute turuväärtus peaaegu kõigis fondiliikides (v.a. võlakohustuste fondides), enim aga aktsiafondides.

Keskmsed investeeringud ühe kliendi kohta eri liiki fondide lõikes 2013. aasta lõpu seisuga:

- võlakohustuste fondid 115 596 eurot;
- aktsiafondid 23 900 eurot;
- kohustuslikud pensionifondid 2 499 eurot;
- vabatahtlikud pensionifondid 2 349 eurot.

¹² Investeeringud ühe kliendi kohta on näitliku iseloomuga ning viitavad vaid investeeringu ligikaudsele suurusjärgule (nt pensionifondide puhul viivad uued süsteemiga liitunud keskmise investeeringu mahu allapoole).

c. Teenusepakkujad

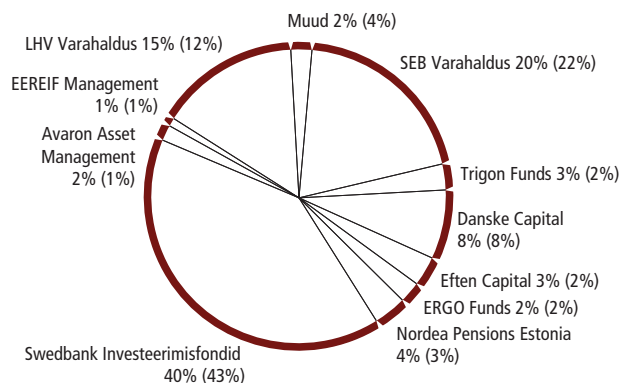
Suurimaks muutuseks fondide varade jaotuses¹³ võrreldes aastataguse perioodiga oli LHV Varahalduse turuosa jätkuv kasv 12%-lt 15%-ni.

Swedbank Investeeringufondidele kuulus 2013. aasta lõpu seisuga 40% fonditurust, SEB Varahaldusele 20% ning Danske Capitalile 8% turust.

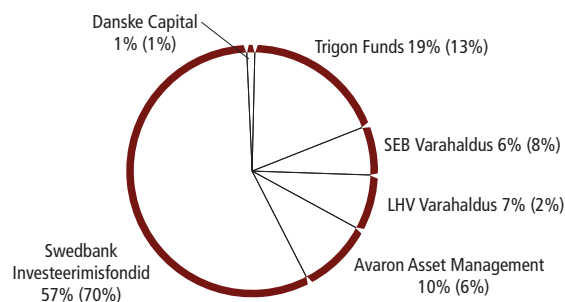
Aktiafondide turul toimusid aastaga märgatavad muutused: oluliselt kasvasid Trigon Funds'i, LHV Varahalduse ja Avaron Asset Management'i poolt valitsetavate aktsiafondide mahud, mille tulemusena kasvasid ka nende turuosad. Trigon Funds'i turuosa kasvas 13%-lt 19%-ni, LHV Varahalduse turuosa kasvas 2%-lt 7%-ni ning Avaron Asset Management'i turuosa kasvas 6%-lt 10%-ni. Suhteliselt väike langus Swedbank Investeeringufondide aktsiafondide mahus tähendas tema jaoks turuosa vähenemist 70%-lt 57%-ni.

Võlakohustuste fondide¹⁴ turg püsis suhteliselt stabiilsena. Hiljuti oma intressifondi turule toonud Avaron Asset Management suurendas oma turuosa 7%-lt 9%-ni. Danske Capitali turuosa suurenes 4%-lt 5%-ni. SEB Varahalduse turuosa aga vähenes 89%-lt 86%-ni.

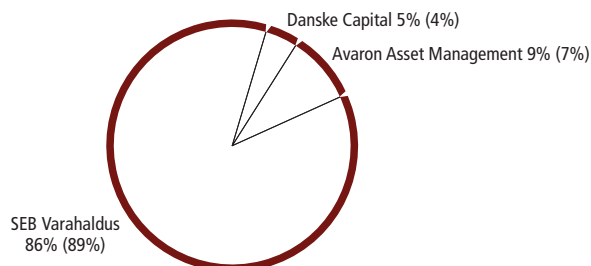
Turujaotus: kõik fondid kokku seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)

Turujaotus: aktsiafondid

Turujaotus: võlakohustuste fondid

¹³ Turuväärtuse alusel.

¹⁴ Rahaturufondid ja intressifondid.

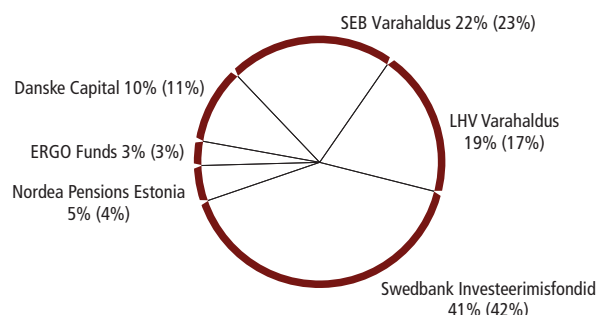
Suurim osa **pensionifondide** turust kuulus jätkuvalt Swedbank Investeeringufondidele. Kuid ka selles valdkonnas oli märgata Swedbank Investeeringufondide turuosa vähenemist. 2013. aastal jätkus **kohustuslike pensionifondide** raha liikumine suurematest fondivalitsetajatest LHV Varahaldusesse. Swedbank Investeeringufondide turuosa kahanes 42%-lt 41%-le, SEB Varahalduse turuosa 23%-lt 22%-le ja Danske Capitali turuosa 11%-lt 10%-le. LHV Varahalduse turuosa kasvas samas 17%-lt 19%-ni.

Vabatahtlike pensionifondide turg püsis enamasti stabiilsena. Kaks kolmandikku vabatahtlike pensionifondide turust kuulus 2013. aasta lõpu seisuga endiselt Swedbank Investeeringufondidele (turuosa 60%).

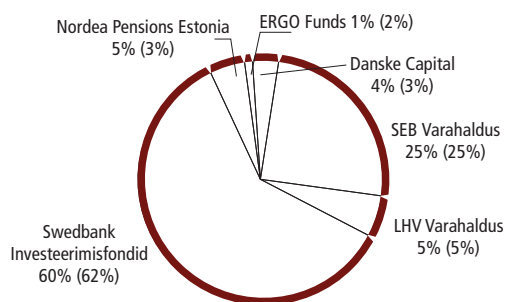
Muude fondide osas oli suurima turuosaga EfTEN Capital 49%-ga. SmartCap'ile kuulus 15% turust. Neile järgnes EEREIF Management (endine GILD Property Asset Management) turuosaga 14%.

Kuna Eesti investeerimisfondide klientidest moodustavad arvestava osa mitteresidendid, on Eesti fondituru kohta järel-
duste tegemiseks oluline eristada Eesti residentist kliendid mitteresidentidest. **Eesti residentide osakaal** moodustas 2013. aasta lõpu seisuga **51%** Eestis registreeritud investeerimisfondide varade mahust (2012. aasta lõpus 53%).

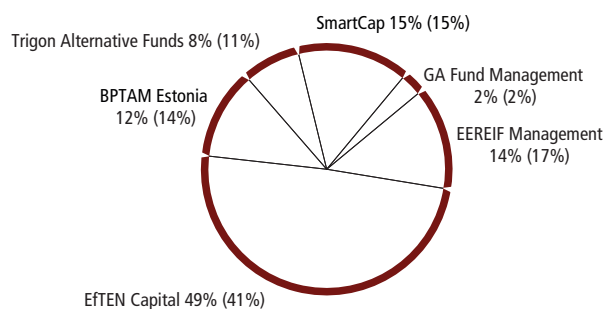
Turujaotus: kohustuslikud pensionifondid seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)

Turujaotus: vabatahtlikud pensionifondid

Turujaotus: muud fondid

Eesti aktsiafondidesse paigutatud rahast kuulus Eesti residentidest klientidele 39% ning mitte-residentidest klientidele 61%.

Eesti residentidest klientide poolt eelistatuimaks aktsiafondide fondivalitsejaks oli Swedbank Investeeringufondid, mis valitses 63% Eesti residentide poolt aktsiafondidesse paigutatud varadest. SEB Varahaldus valitses 17% Eesti residentide poolt aktsiafondidesse paigutatud varadest.

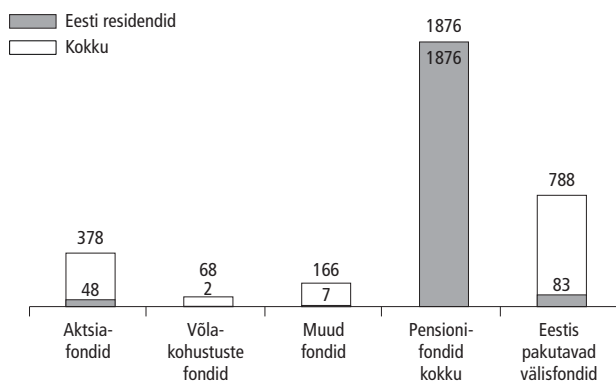
Eesti võlakohustuste fondidesse paigutatud rahast kuulus Eesti residentidest klientidele 69% ning mitteresidentidest klientidele 31%.

Eesti residentidest klientide turul kuulus 2013. aasta lõpu seisuga suurim turuosa SEB Varahaldusele, mis valitses 86% võlakohustuste fondidesse paigutatud residentide varadest. Avaron Asset Management'ile kuulus 12% võlakohustuste fondidesse paigutatud residentide varadest. Swedbank Investeeringufondid võlakohustuste fonde ei valitsenud.

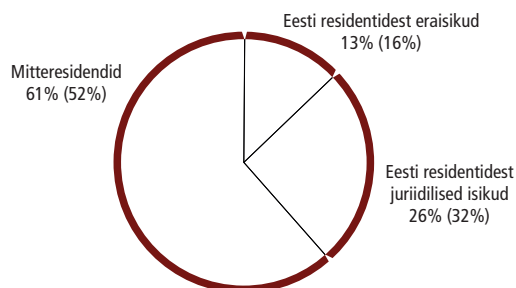
Muudesse fondidesse paigutatud rahast kuulus 2013. aasta lõpus Eesti residentidest klientidele 70% ning mitte-residentidest klientidele 30%. Eesti residentidest kuulus suurim turuosa Eften Capitalile, mis valitses 54% muudesse fondidesse paigutatud varadest. 2012. aastal tegevust alustanud SmartCap'ile kuulus 22% ning EEREIF Management'ile 14% muudesse fondidesse paigutatud varadest.

Eesti residentidest eraisikute eelistused fondide valikul:

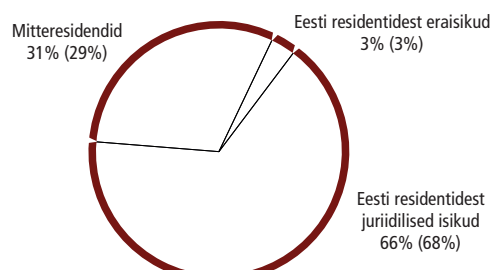
Eesti residentidest eraisikute poolt fondidesse paigutatud raha seisuga 31.12.2013 (mln EUR)

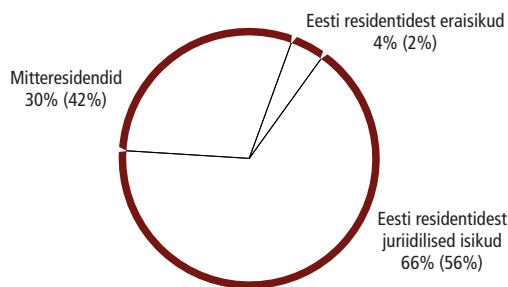
Aktsiafondide klientide struktuur seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)

Võlakohustuste fondide klientide struktuur

Muude fondide klientide struktuur

6

Portfelli valitsemise teenus¹⁵

a. Teenus

Portfelli valitsemise teenust pakuvad nii fondivalitsejad, pangad kui ka investeerimisühingud. Suurimad mahud on koondunud fondivalitsejate kätte, moodustades 64% turust ehk mahult 621 miljonit eurot. Pankade poolt valitsetavate kliendiportfelli mahud moodustas 2013. aasta lõpu seisuga 330 miljonit eurot ning investeerimisühingute poolt valitsetavate klientide portfelli mahud 14 miljonit eurot.

Kokkuvõttes moodustas 2013. aasta lõpu seisuga klientide väärtpaberiporfelli koondmahud 965 miljonit eurot (2012. aastal 955 miljonit eurot).

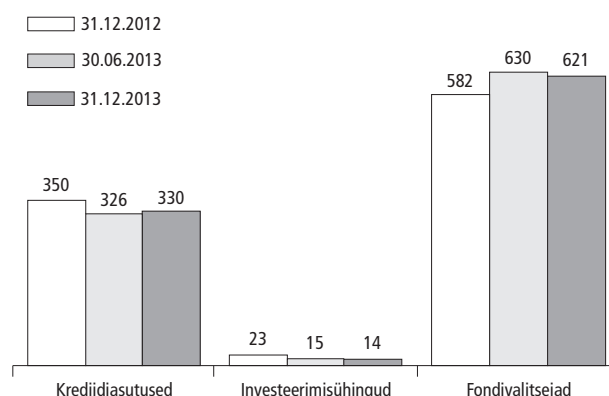
b. Teenuse tarbijad

2013. aasta lõpu seisuga kuulus üle poole klientide koondportfelli mahust **Eesti residentidele** – ligikaudu 68% klientide portfelli mahust ehk 655 miljonit eurot. Sellest omakorda 420 miljonit eurot kuulus finantseerimisasutustele, 152 miljonit eurot äriühingutele ja 83 miljonit eurot eraisikutele¹⁶.

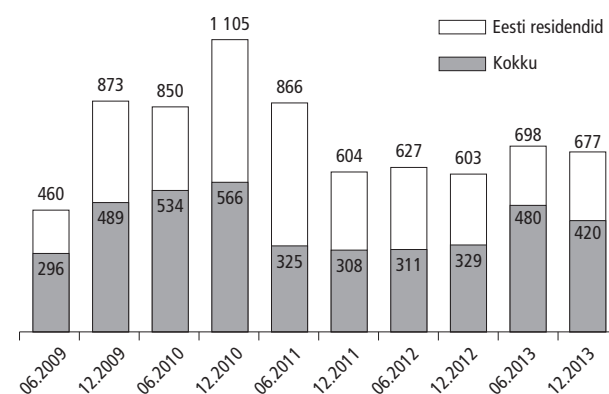
Klientide lõikes olid suurimaks kliendigrupiks finantseerimisasutused, mille portfelli mahud moodustas 2013. aasta lõpu seisuga 677 miljonit eurot. Finantseerimisasutuste portfelli mahude suurenemise põhjuseks olid muudatused klientide kvalifitseerimise meetodikas, mille tulemusena osa äriühingutest liigitati finantseerimisasutustele alla ning seda lähtuvalt statistikaameti klassifikatsiooni-nõudest.

Üldine turujaotus:	Swedbank	35%
	Trigon Funds	30%
	SEB	17%
Kliente:	info puudub	
Teenuse maht:	portfelli kogumaht 965 mln EUR	

Portfelli mahud (mln EUR)

Portfelli mahud residentsuse lõikes – finantseerimisasutused (mln EUR)

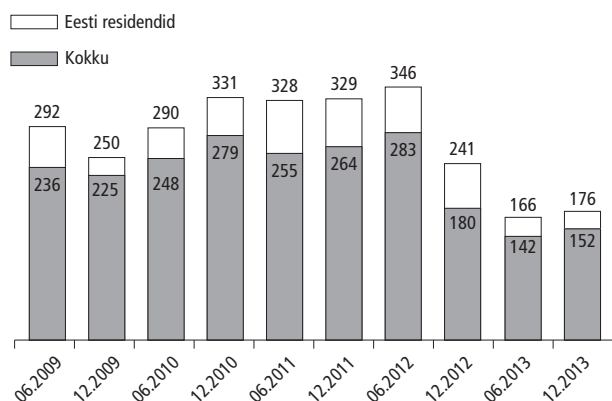

¹⁵ Andmed portfelli valitsemise kohta hõlmavad kõiki nimetatud teenust Eestis pakuvaid subjekte, kelle klientideks võivad olla nii Eesti kui ka välisriikide kliendid. Valitsemisteenus antud kontekstis hõlmab ka portfelli valitsemist koos nõustamisega.

¹⁶ Siin ja edaspidi hõlmavad finantseerimisasutused kindlustusandjaid ja pensionifonde, krediidiasutusi ja muid finantseerimisasutusi; äriühingud hõlmavad muid äriühinguid ja riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid; eraisikud hõlmavad eraisikuid ja mittetulundusühinguid. Valitsuse all näidatakse valitsust ja riiklikke sotsiaalabifonde.

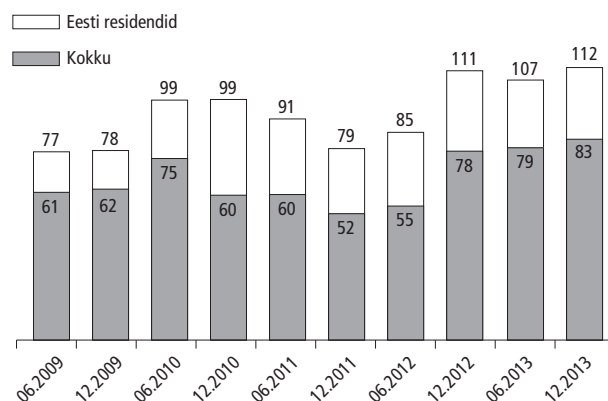
Äriühingute portfelli maht moodustas 2013. aasta lõpus 176 miljonit eurot, vähenedes aastaga ligi neljandiku (2012. aasta lõpus oli maht 241 miljonit eurot). Lisaks eelmainitud muudatustele klientide kvalifitseerimise meetodikas mõjutas äriklientide portfelli mahtu ka lepingute lõpetamine mõnede suurklientidega.

Portfelli mahud residentsuse lõikes – äriühingud (mln EUR)

Eraisikute portfelli maht suurenes aastaga 111 miljonilt eurolt 112 miljoni euroni, sh residendist eraisikute portfelli maht suurenes aastaga 5 miljoni euro võrra – 78 miljonilt eurolt 83 miljoni euroni.

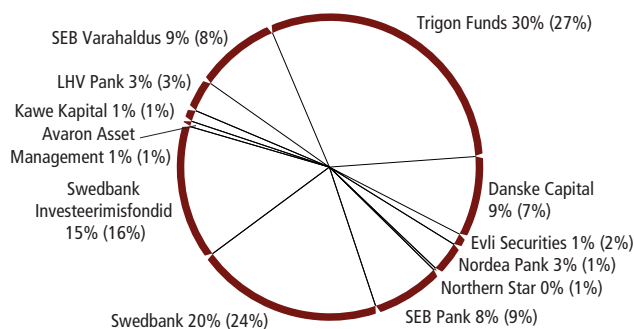
Portfelli mahud residentsuse lõikes – eraisikud (mln EUR)

c. Teenusepakkujad

Suurim turuosa klientide portfelli valitsemises kuulus 2013. aasta lõpus endiselt Swedbank Grupi ettevõtetele, kuigi aastaga see vähenes 40%-lt 35%-le. Trigon Fundsi'le kuulus 30% (2012. aastal 27%) ning SEB Grupi ettevõtetele 17% (2012. aastal ka 17%) kõikide portfelli koondmahust.

Klientide portfelli turu jaotus teenusepakkujate lõikes seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)

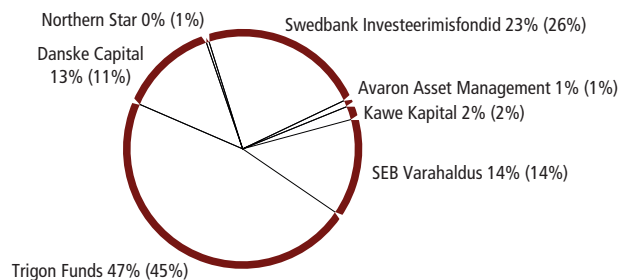

Fondivalitsejate lõikes kuulus suurim klientide portfelli koondportfelli maht Trigon Funds'ile, kasvades aastaga 45%-lt 47%-le. Swedbank Investeeringufondidele kuulus 23% ning SEB Varahaldusele 14% fondivalitsejate turust.

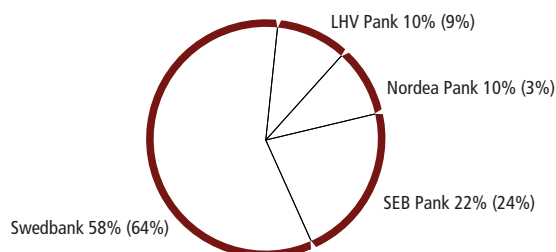
Pankade lõikes kuulusid suurimad portfelli kogumad Swedbank'ile (58%) ja SEB Pangale (22%). Aastaga suurenes märgatavalt Nordea Pank Finland Plc Eesti filiaali turuosa: 3%-lt 10%-le. Muutuse tungis ärimahtude kasv. Ka LHV Pangale kuulus 10% turust.

2013. aasta lõpu seisuga pakkusid portfelli-valitsemise teenust vaid kaks investeerimisühingut Evli Securities ja Cresco Väärtpaberite AS. Valdav osa klientide portfelli mahust kuulus Evli Securities'ile (88%). Trigon Wealth Management lõpetas 2013. aastal oma tegevuse.

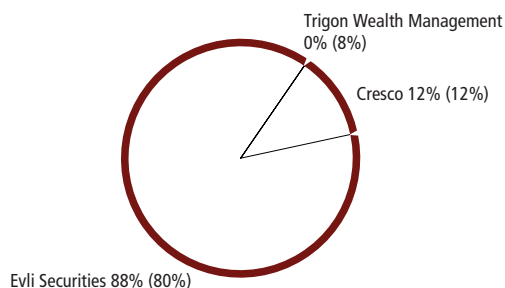
Turujaotus: fondivalitsejate lõikes seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)

Turujaotus: krediitiasutuste lõikes

Turujaotus: investeerimisühingute lõikes

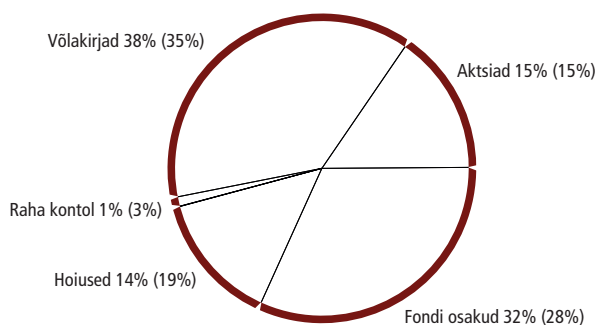

d. Portfellide struktuur instrumentide lõikes

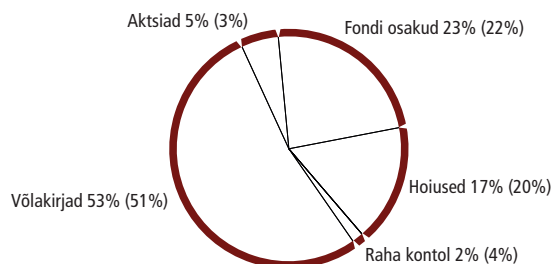
2013. aastal kasvas klientide koondportfellis investeringute osakaal ning vähenes likviidsust tagav, kuid investeringutes mitteosalev raha osakaal kontodel ja hoiustel. Nn. otseinvesteeringud väärtpaberitesse suurenesid aastaga 50%-lt 53%-ni, sh moodustasid investeeringud võlakirjadesse 38% ja aktsiatesse 15%. Investeeringud teiste fondide osakutesse¹⁷ (nn kaudsed investeeringud) samuti kasvasid, moodustades 2013. aasta lõpus 32% koondportfelli mahust. Hoiuste osakaal vähenes 19%-lt 14%-ni koondportfelli mahust. Raha kontodel vähenes 3%-lt 1%-ni.

Samas oli teenusepakkujate lõikes näha suuri erinevusi instrumentide valikul. Fondivalitsejad eelistasid võlakirju (53%), krediitiasutused ja investeerimisühingud aga teiste fondide osakuid (vastavalt 46% ja 82%).

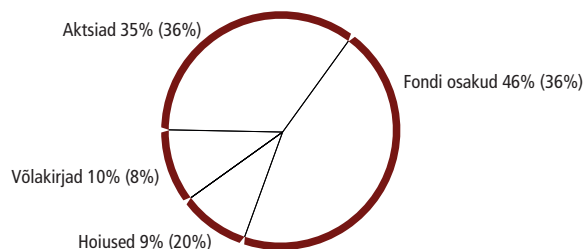
Portfellide struktuur instrumentide lõikes seisuga 31.12.2012
(sulgudes 31.12.2012)

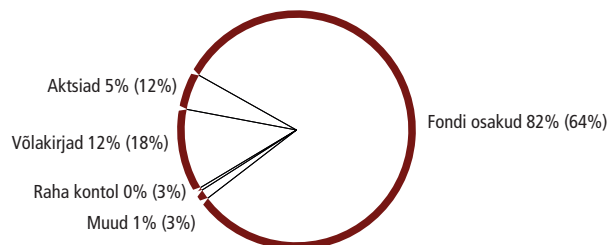
Fondivalitsejate poolt valitsetavate portfellide struktuur seisuga 31.12.2013
(sulgudes 31.12.2012)

Krediitiasutuste poolt valitsetavate portfellide struktuur

Investeerimisühingute poolt valitsetavate portfellide struktuur

¹⁷ Sisaldavad erinevaid fondide tüüpe.

7

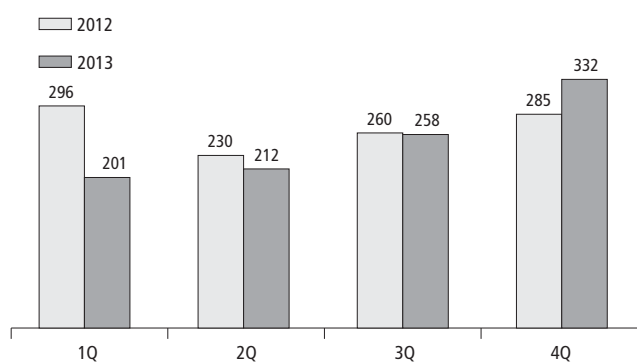
Makseteenused

2013. aasta lõpu seisuga tegutses Eestis 10 makseasutust, sh 4 erandiloo alusel. Neist reaalselt vahendas makseid 8 makseasutust.

Võrreldes aastataguse perioodiga vahendatud maksete maht vähenes, kuid samas maksete arv märgatavalt suurenes. Eesti makseasutuste poolt vahendatud maksete maht oli 2013. aastal 1,003 miljardit eurot (2012. aastal 1,072 miljardit eurot). Aastaga tehti 1 020 009 makset (2012. aastal 572 578 makset).

Keskmine makse suurus oli seega 983 eurot (2012. aastal 1872 eurot).

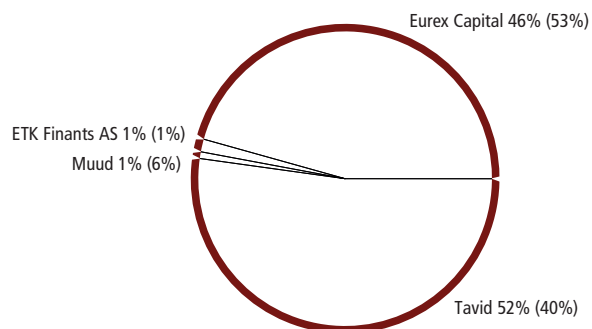
Makseasutuste poolt vahendatud tehingute käibe kvartalite kaupa (mln EUR)

Üldine turujaotus:	Tavid	52%
	Eurex Capital	46%
Eraisikutest kliente:	NA	
Teenuse maht:	maksete maht 1,0 mld EUR	

Makseteenuste turu jaotasis omavahel sisuliselt kaks makseasutust: Tavid ja Eurex Capital. Tavidi osakaal maksete mahus oli 2013. aastal 52% ning Eurex Capital'i osakaal 46%.

Makseasutuste turuosad 2013. a. vahendatud käibe järgi (sulgudes 2012. a.)

8

Laenud¹⁸

a. Teenus

Peale mitut aastat kestnud langust kasvas pankade laenuportfelli maht Eestis 2013. aastal esmakordselt 2,2% ehk 309 miljoni euro võrra ning ulatus 2013. aasta lõpuks 14,44 miljardi euroni, millest laenud äriühingutele¹⁹ moodustasid 44% ja laenud eraisikutele²⁰ 48%.

Eraisikute laenude maht jäi praktiliselt muutumatuks, kasvas aastaga vaid 3 miljoni euro võrra. Laenud äriühingutele kasvasid 89 miljoni euro võrra. Laenud finantseerimisasutustele kasvasid 192 miljoni euro ning laenud valitsusele 26 miljoni euro võrra.

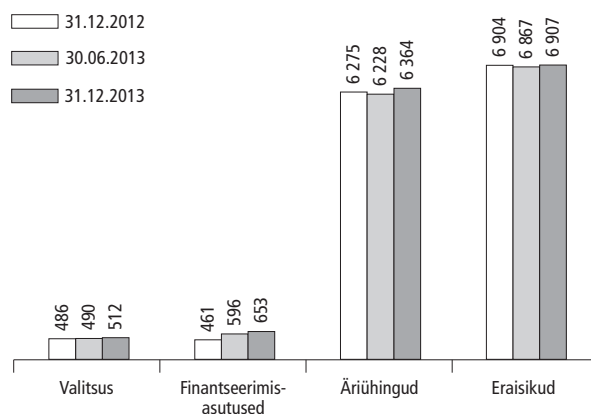
Kokkuvõttes oli 2013. aasta lõpu seisuga väljastatud laene eraisikutele 6,9 miljardi ja äriühingutele 6,4 miljardi euro ulatuses. Laenud finantseerimisasutustele²¹ moodustasid 653 miljonit eurot ning laenud valitsusele²² 512 miljonit eurot.

Peale pikaajalist kahanemist 2013. aastal eraisikute eluasemelaenude maht kasvas. Kuna aga teiste laenu liikide maht aasta jooksul vähenes, jäi eraisikute laenuportfelli maht aasta kokkuvõttes praktiliselt muutumatuks.

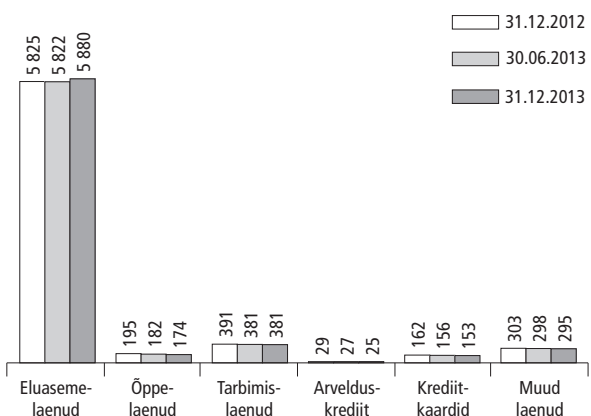
Nagu ka eelnevatel aastatel, moodustasid suurima osa eraisikute laenudest ka 2013. aastal endiselt eluasemelaenud kogumahuga 5,88 miljardit eurot. Kui veel aasta esimesel poolel eluasemelaenude maht vähenes, siis aasta teisel poolel hakkas eluasemelaenude portfelli kasvama. Kokkuvõttes kasvas eluasemelaenude maht aastaga 55 miljonit eurot.

Üldine turujaotus:	Swedbank	40%
	SEB Pank	24%
	Nordea Bank Finland Eesti filiaal	18%
Eraisikute kliente:	682 385 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	koondlaenuportfelli maht	
	14,44 mld EUR	

Laenude jääk (mln EUR)

Eraisikute laenude maht (mln EUR)

¹⁸ Andmed laenude kohta sisaldavad Eestis väljastatud laenusid.

¹⁹ Riigi või kohaliku omavalitsuse äriühing, muu äriühing.

²⁰ Eraisik, mittetulundusühing.

²¹ Kindlustusasutus ja pensionifond, muu finantseerimisasutus.

²² Keskvalitsus, kohalik omavalitsus, riiklik sotsiaalkindlustusfond, muu eelarveväline fond.

b. Tarbijad

Eraisikute keskmise laenukoormuse muudatustest 2013. aastal väärivad mainimist eluasemelaenud ja tarbimislaenud. Nagu ka eelmistel aastatel, jätkus eraisikute keskmine eluasemelaenude laenujäägi vähenemine, seekord 325 euro võrra. Tarbimislaenude keskmine laenujääk aga kasvas 106 euro võrra. Teistes laenu liikides jäi keskmine jääk praktiliselt muutumatuks:

Eraisikutele väljastatud laenude keskmine jääk, EUR

	31.12.2012	30.06.2013	31.12.2013
Eluasemelaenud	37 064	36 824	36 739
Õppelaenud	2 183	2 192	2 206
Tarbimislaenud	2 788	2 787	2 893
Arvelduskrediit	300	283	285
Krediitkaardid	746	742	751
Muud laenud	13 574	13 871	14 044

2013. aastal vähenes eluasemelaenude keskmine jääk 37 064 eurolt aasta alguses 36 739 euroni aasta lõpus. Õppelaenude keskmine jääk kasvas 2 183 eurolt 2 206 euroni. Tarbimislaenude keskmine jääk kasvas 2 788 eurolt 2 893 euroni. Arvelduskrediidi keskmine jääk vähenes 300 eurolt 285 euroni. Krediitkaartide keskmine jääk kasvas 746 eurolt 751 euroni. Muude laenude²³ keskmine jääk kasvas 13 574 eurolt 14 044 euroni. Muude laenude kõrge keskmine jääk oli tingitud eelkõige äritegevuse eesmärgil võetud laenude suurusest.

2013. aastal vähenes laenulepingute arv peaaegu kõigis laenu liikides. Erandiks oli eluasemelaen.

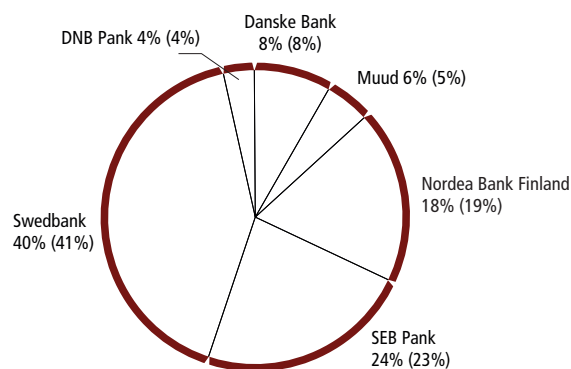
2013. aasta lõpu seisuga oli eraisikutega sõlmitud eluasemelaenu lepingute arv 160 045 (31.12.2012: 157 169), õppelaenulepingute arv 78 708 (89 163), tarbimislaenude arv 131 641 (140 085), arvelduskrediidi lepingute arv 87 218 (95 351), krediitkaardi lepingute arv 203 799 (217 883) ning muude laenulepingute arv 20 974 (22 311).

c. Teenusepakkujad

Eesti laenuturg oli 2013. aastal stabiilne ning jaotatud peamiselt nelja suurema panga vahel, kellele kuulus kokkuvõttes 90% laenuturust. Suurimat turuosa omas Swedbank – 40% kogu koondlaenuportfelist. Järgnesid SEB Pank 24%, Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaal 18% ning Danske Bank Eesti filiaal 8% suuruse turuosaga.

Ülejäänud 10% turust jagasid omavahel 11 turuosalist, kellest suurima turuosaga oli DNB Pank 4%-lise turuosaga.

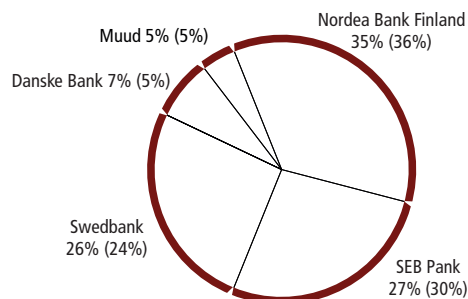
Turujaotus: laenud seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)

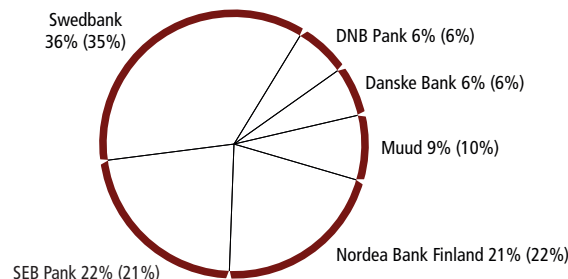
²³ Muud eraisikutele ja mittetulundusühingutele väljastatud laenud on muuhulgas väärtpaberite soetamiseks, äriühingu tegevuse alustamiseks ja laiendamiseks võetud laenud.

Alljärgnevatel joonistel on ära toodud eriliigiliste laenude jaotus Eestis tegutsevate pankade vahel:

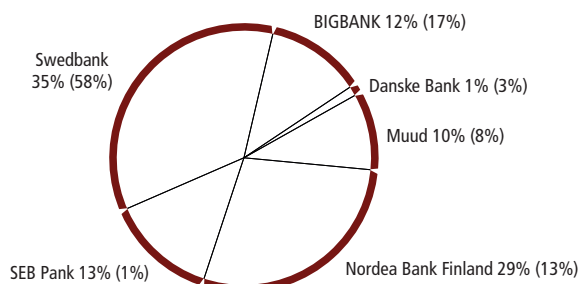
Turujaotus: valitsuse laenud seisuga 31.12.2012 (sulgudes 31.12.2011)

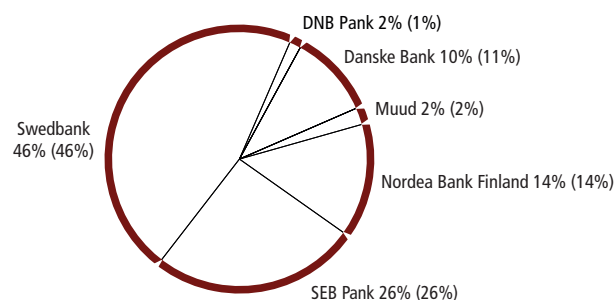
Turujaotus: äriühingute laenud

Turujaotus: finantseerimisastutuste laenud

Turujaotus: eraisikute laenud

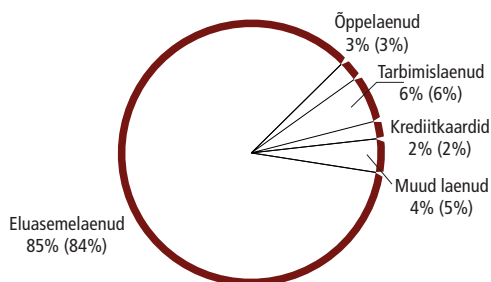
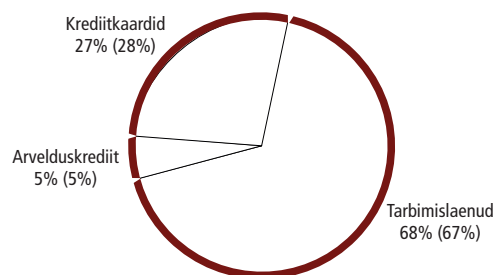

Valitsuse laenude turul vähenes SEB Panga turuosa ning kasvas Swedbank'i ja Danske Bank Eesti filiaali turuosa. Suurim osa valitsuse laenude turust (35%) kuulus Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaalile. SEB Pangale kuulus 27% valitsuse laenudest. Neile järgnes Swedbank turuosaga 26%.

Finantseerimisastutuste laenude turg oli 2013. aastal eriti volatiilne: ärimahtude suurenemise tõttu kasvasid Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaali ja SEB Panga turuosa vastavalt 13%-lt 29%-ni ja 1%-lt 13%-ni. Samas Swedbank'i turuosa langes 58%-lt 35%-ni. Siiski kuulus Swedbank'ile suurim turuosa finantseerimisastutuste laenude turul.

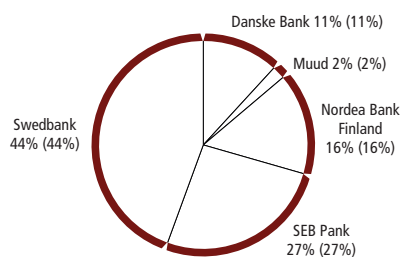
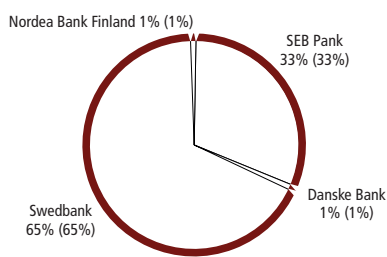
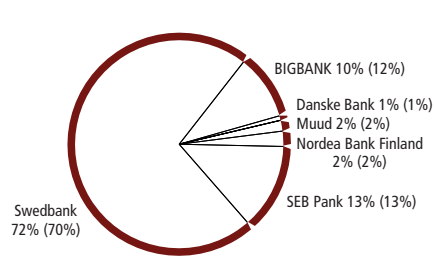
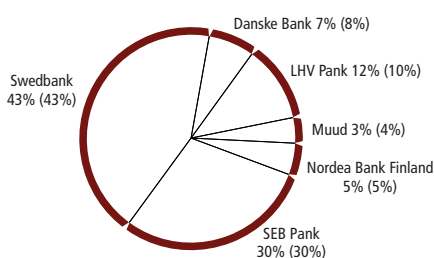
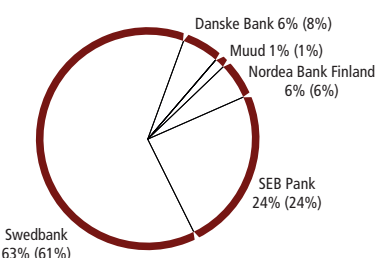
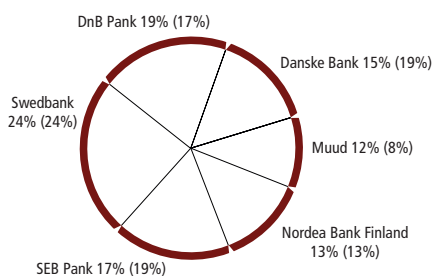
Suurim osa **äriühingute laenudest** väljastati Swedbank'i (36%), SEB Panga (22%) ja Nordea Bank Finland Eesti filiaali (21%) poolt.

Suurim osa **eraisikutele** kuuluvatest laenujääkidest on samuti koondunud Swedbank'i (46%) ning SEB Panka (26%). Eraisikute laenude turujaotus on läbi aegade olnud kõige stabiilsem.

Eraisikute laenude jaotus seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)**Igapäevase tarbimisega seotud laenud**

Eraisikutele väljastatud erinevate laenu liikide jaotus 2013. aastal ei muutunud. Valdav osa eraisikutele väljastatud laenudest on eluasemelaenud, kokku 85% ehk 5,88 miljardit eurot. Igapäevaste kulutustega seotud laenud (tarbiselaenud, krediitkaartide kasutatud osa, arvelduskrediit) moodustavad kokku 0,6 miljardit eurot.

Eraisikute laenuturg on väga kontsentreeritud, ligikaudu pool turust kuulus 2013. aasta lõpu seisuga Swedbank'ile, ülejäänud jaotasisid omavahel peamiselt SEB Pank, Danske Bank Eesti filiaal ning Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaal.

Turujaotus: eraisikute eluasemelaenud**Turujaotus: eraisikute õppelaenud****Turujaotus: eraisikute tarbiselaenud****Turujaotus: eraisikute arvelduskrediit****Turujaotus: eraisikute krediitkaardid****Turujaotus: eraisikute muud laenud**

a. Teenus

Eesti pankades deponeeritud **hoiuste maht** kasvas 2013. aastal 8% ehk 1 miljardi euro võrra, ulatudes 2013. aasta lõpuks 13,6 miljardi euroni. Nõudmiseni ja üleööhoiused moodustasid sellest 9,0 miljardit eurot, tähtajalised ja säästuhoiused 4,5 miljardit eurot ning investeerimis- ja muud hoiused 0,1 miljardit eurot. Seega vaid 1/3 hoiustest oli deponeeritud kindla tähtajaga ning 2013. aastal see suundumus süvenes veelgi: nõudmiseni ja üleööhoiuste osakaal suurenes 64%-lt 66%-ni ning tähtajaliste ja säästuhoiuste osakaal vähenes vastavalt 35%-lt 33%-ni kõikidest hoiustest.

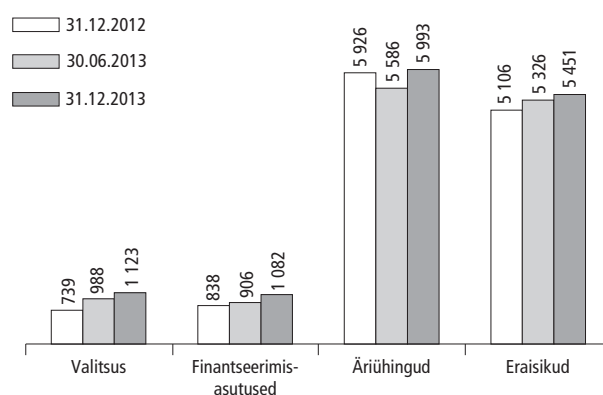
Suurima osa hoiustest moodustasid äriühingute²⁵ hoiused osakaaluga 44% koguhoiustest ning kogumahuga 6 miljardit eurot. 78% äriühingute hoiustest olid nõudmiseni- ja üleööhoiused mahuga 4,7 miljardit eurot, 22% tähtajalised ja säästuhoiused mahuga 1,3 miljardit eurot.

Eraisikutele²⁶ kuulus 40% hoiustest mahuga 5,5 miljardit eurot, millest nõudmiseni ja üleööhoiused moodustasid 3,2 miljardit eurot, tähtajalised ja säästuhoiused 2,2 miljardit eurot ning investeerimis- ja muud hoiused 0,1 miljardit eurot.

Finantseerimisasutuste²⁷ hoiused ja valitsuse hoiused moodustasid mõlemad 8% koguhoiustest kogumahuga 1,1 miljardit eurot.

Üldine turujaotus:	Swedbank	44%
	SEB Pank	20%
	Danske Bank Eesti filiaal	13%
Kliente:	2 782 764 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	hoiuste kogumaht 13,6 mld EUR	

Hoiuste mahud (mln EUR)

²⁴ Andmed hoiuste kohta hõlmavad kõigis Eestis tegutsevates krediitiasutustes ning välisriikide Eesti filiaalides deponeeritud summasid ehk nii Eesti residentide kui ka mitteresidentide hoiuseid. Andmed ei sisalda Eesti krediitiasutuste välisriikide filiaalides avatud hoiuseid.

²⁵ Riigi või kohaliku omavalitsuse äriühingud, muud äriühingud.

²⁶ Eraisikud, mittetulundusühingud.

²⁷ Kindlustusseltsid ja pensionifondid, muud finantseerimisasutused.

b. Teenusepakkujad

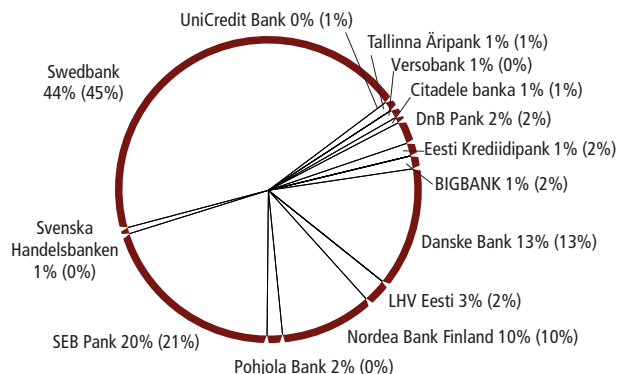
Eesti hoiuseturg püsis 2013. aastal suhteliselt stabiilsena ning oli endiselt põhiosas jaotunud nelja suurima panga vahel. Suurim turuosa kuulus 2013. aasta lõpu seisuga Swedbank'ile (44% hoiuste kogu turust), kusjuures mahu poolest hoidis Swedbank liidripositsiooni enamike kliendikategooriate lõikes.

SEB Pangale kuulus 20% hoiuste turust, Danske Bank Eesti filiaalile 13% ning Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaalile 10% turust.

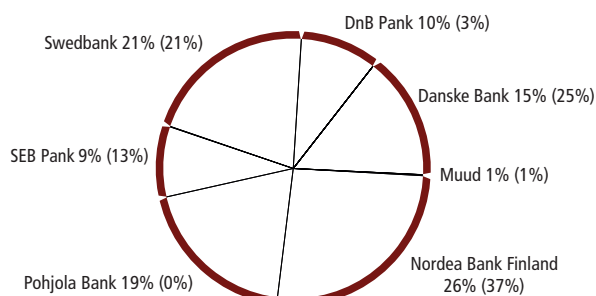
Valitsuse hoiuste osas toimusid 2013. aastal suured muutused. **Pohjola Bank plc Eesti filiaali deponeeritud summad viisid tema turuosa 0%-lt 19%-ni.** Oluliselt kasvas ka DNB Panga turuosa: 3%-lt 10%-ni. Kuigi suurim osa **valitsuse hoiustest** kuulus endiselt **Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaalile**, vähenes tema turuosa 37%-lt 26%-ni. Swedbank'i turuosa oli 21% ning Danske Bank Eesti filiaali turuosa samuti vähenes 25%-lt 15%-ni.

Finantseerimisasutuste hoiuste osas olid muudatused väiksemad. Vaatamata mahulisele kasvule vähenes SEB Panga turuosa 21%-lt 18%-ni. Samas Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaali ja LHV Eesti turuosad kasvasid vastavalt 8%-lt 10%-ni ja 1%-lt 3%-ni. Suurim turuosa kuulus endiselt Swedbankile (44%).

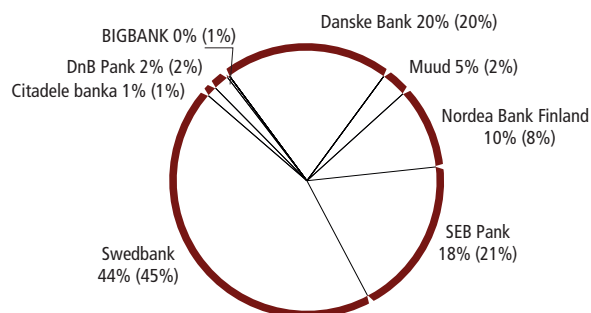
Turujaotus: hoiused seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)

Turujaotus: valitsuse hoiused

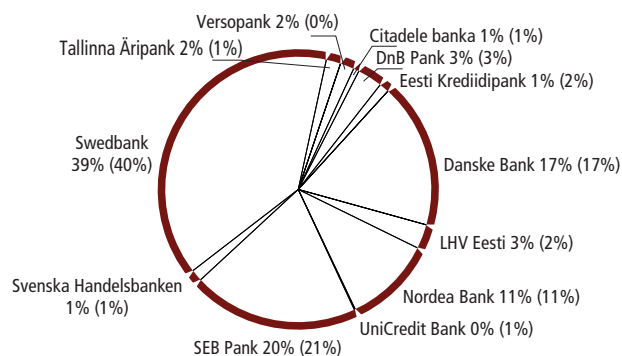

Turujaotus: finantseerimisastutuste hoiused

Äriühingute hoiused kasvasid enim Versobank'is ning LHV Pangas, mis kajastus ka nende turuosade suurenemises. Versobank'i turuosa kasvas 0%-lt 2%-ni ning LHV Panga turuosa kasvas 2%-lt 3%-ni. Suurim turuosa kuulus siiski endiselt Swedbank'ile (39%).

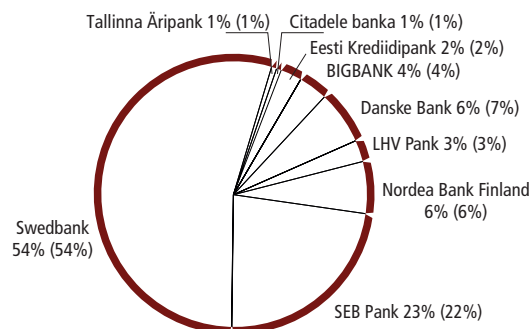
Turujaotus: äriühingute hoiused seisuga 31.12.2013 (sulgudes 31.12.2012)

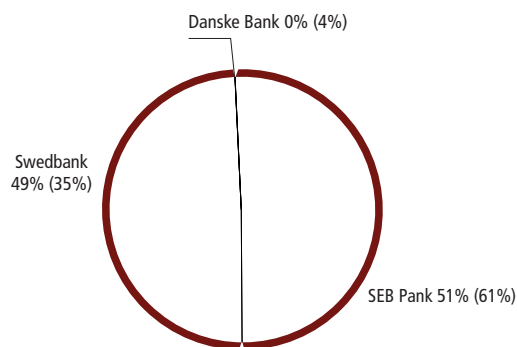
Investeeringishoiuseid pakkusid 2013. aastal 3 panka, kuid aasta lõpus Danske Bank Eesti filiaal sellist tüüpi hoiuste pakumise lõpetas. Seega jäid investeeringishoiuste turgu omavahel jagama SEB Pank ja Swedbank. Eraisikute poolt avatud investeeringishoiuste maht ulatus 2013. aasta lõpu seisuga 92 miljoni euroni (31.12.2012: 83 miljonit eurot). Suurim turuosa eraisikute lõikes kuulus siin SEB Pangale (51%). Swedbank'ile kuulus 49% eraisikute investeeringishoiuste mahust.

Nagu ka eelmistel aastatel oli **eraisikute hoiuste turg** endiselt stabiilne – turuosad kõikusid siin valdavalt ühe protsendipunkti piirides. Üle poole eraisikute hoiusteturust kuulus Swedbank'ile (54%). SEB Panga turuosa oli 23%, Danske Bank Eesti filiaali turuosa 6% ja Nordea Bank Finland Eesti filiaali turuosa 6%.

Turujaotus: eraisikute hoiused

Turujaotus: eraisikute investeeringishoiused

c. Teenuse tarbijad

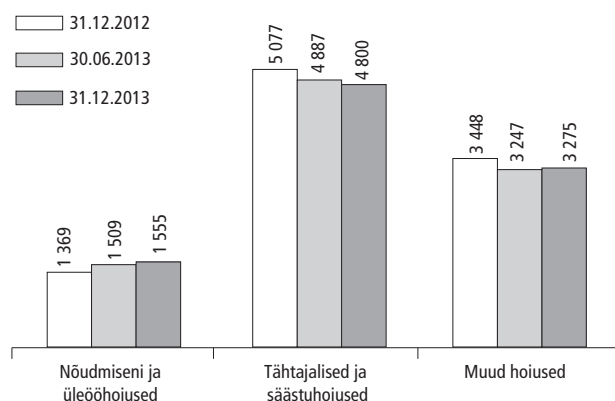
2013. aastal hoiuste arv kasvas. Nõudmisteni ja üleööhoiuste arv kasvas 44 000 hoiuse võrra, tähtajaliste ja säästuhoiuste arv 10 000 võrra ning muude hoiuste arv suurenes 2 000 võrra.

Kehtivate hoiuselepingute arv²⁸ seisuga 31. detsember 2013:

▪ nõudmisteni ja üleööhoiused kokku	2 285 000 lepingut
sh eraisikud	2 033 000 lepingut
▪ tähtajalised ja säästuhoiused kokku	467 000 lepingut
sh eraisikud	457 000 lepingut
▪ investeerimis- ja muud hoiused kokku	31 000 lepingut
sh eraisikud	30 000 lepingut

Eraisikute nõudmisteni ja üleööhoiuste keskmine suurus oli 2013.aasta lõpu seisuga **1 555 eurot** (2012. aasta lõpus 1 369 eurot), tähtajaliste ja säästuhoiuste suurus oli 4 800 eurot (5 077 eurot) ning investeerimis- ja muude hoiuste suurus oli 3 275 eurot (3 448 eurot).

Eraisikute hoiuse keskmine maht (EUR)

²⁸ Arvesse on võetud vaid hoiused rahaliste jääkidega. Erinevalt eelmistest finantsturu ülevaadetest on hoiuselepingute arvu saamiseks nii seisuga 31.12.2013 kui ka varasemate perioodide kohta kasutatud Eesti Panga Presidendi 25.mai 2012.a. määruse nr 4 „Krediitdiasutuse bilansi täiendava aruandluse kehtestamine“ lisa 2 „Ressursside jääkide aruanne“.